

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ**

Π.Μ.Σ.: ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ**

**Παραγωγή γλωσσικού διδακτικού υλικού σε αρχάριο και μεσαίο
επίπεδο σε πρόσφυγες μαθητές και μαθήτριες 9- 10 ετών
Διπλωματική εργασία της
Αικατερίνης Χαβιάρη**

**Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Άννα Χατζηπαναγιωτίδη, αναπληρώτρια
καθηγήτρια University Frederick**

**Εξεταστές: 1.) Κωνσταντίνος Ντίνας, καθηγητής Παιδαγωγικού
Τμήματος Νηπιαγωγών Φλώρινας του
Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας
2.) Παλαιολόγου Νεκταρία, αναπληρώτρια καθηγήτρια
Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Φλώρινας
του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας**

Φλώρινα, Οκτώβριος 2019

Copyright © Ονοματεπώνυμο, 2015.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και μόνο.

Όνοματεπώνυμο: Αικατερίνη Χαβιάρη

A.E.M.: 713

Ηλεκτρονική διεύθυνση: katerinachav2@gmail.com

Έτος εισαγωγής: 2016

Κατεύθυνση: Διδακτική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας

Τίτλος διπλωματικής εργασίας: «Παραγωγή διδακτικού υλικού σε αρχάριο και μεσαίο επίπεδο σε πρόσφυγες μαθητές και μαθήτριες 9- 10 ετών»

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής, είναι προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας, η βιβλιογραφία και οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα με παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή. Επισημαίνεται πως η συγκεκριμένη επιλογή βοηθά στον περιορισμό της λογοκλοπής διασφαλίζοντας έτσι το/τη συγγραφέα.

Ημερομηνία 05- 10- 2019

Η δηλούσα

Αικατερίνη Χαβιάρη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
ABSTRACT	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	10
1. Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στους Πρόσφυγες.....	10
2. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση.....	12
3. Άλλες παράμετροι για την ένταξη των παιδιών προσφύγων.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	
ΤΟ ΥΛΙΚΟ	16
1. Χαρακτηριστικά Υλικού.....	16
2. Δομή Ενοτήτων.....	18
3. Στόχοι Υλικού.....	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	
ΤΟ ΥΛΙΚΟ- ΑΡΧΑΡΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	21
Βιβλίο Μαθητή.....	22
1 ^η θεματική ενότητα: «Φρούτα (εξωτικά και μη)».....	24
2 ^η θεματική ενότητα: «Δωμάτια σπιτιού».....	39
Οδηγίες για τον/ την Εκπαιδευτικό.....	58
1 ^η θεματική ενότητα: «Φρούτα (εξωτικά και μη)».....	59
2 ^η θεματική ενότητα: «Δωμάτια σπιτιού».....	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	
ΤΟ ΥΛΙΚΟ- ΜΕΣΑΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	67
Βιβλίο Μαθητή.....	68
1 ^η θεματική ενότητα: «Διατροφικές Συνήθειες Λαών».....	70
2 ^η θεματική ενότητα: «Είδη Σπιτιών».....	95
Οδηγίες για τον/ την Εκπαιδευτικό.....	123
1 ^η θεματική ενότητα: «Διατροφικές Συνήθειες Λαών».....	124
2 ^η θεματική ενότητα: «Είδη Σπιτιών».....	132
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ	
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	138
ΠΗΓΕΣ- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	140

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η δημιουργία γλωσσικού διδακτικού υλικού για πρόσφυγες μαθητές και μαθήτριες ηλικίας 9-10 ετών. Αναπτύσσεται σε αρχάριο επίπεδο (για μαθητές/ -τριες που δεν μιλούν καθόλου ελληνικά) και σε μεσαίο επίπεδο (για μαθητές/ -τριες που μιλούν λίγα ελληνικά). Το κάθε επίπεδο περιέχει δύο θεματικές ενότητες με κοινωνικές περιστάσεις επικοινωνίας που αναπτύσσουν αντίστοιχες λεκτικές πράξεις και οι οποίες οδηγούν τους/ τις μαθητές/ -τριες στην κατανόηση και χρήση, κυρίως, του προφορικού λόγου. Επιπλέον, για κάθε θεματική ενότητα υπάρχει το βιβλίο του μαθητή, που παρουσιάζεται το υλικό και οι οδηγίες για τον/την εκπαιδευτικό με τους γενικούς και επιμέρους στόχους της ενότητας και τις δραστηριότητες που μπορεί να εφαρμόσει ο/η εκπαιδευτικός συμπληρωματικά.

Το πρώτο κεφάλαιο της εργασίας αναφέρεται στο θεωρητικό πλαίσιο για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στα παιδιά προσφύγων, όπως και στα θεωρητικά δεδομένα για τη σχολική και κοινωνική τους ένταξη. Έπειτα, το δεύτερο κεφάλαιο επικεντρώνεται στο υλικό, αναφέροντας τα χαρακτηριστικά, τη δομή και τους στόχους του. Στη συνέχεια, στο τρίτο και τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το υλικό για το αρχάριο και το μεσαίο επίπεδο, αντίστοιχα. Τέλος, η εργασία κλείνει με το πέμπτο κεφάλαιο, που είναι ο επίλογος.

Λέξεις- Κλειδιά: πρόσφυγες, υλικό, γλώσσα, επικοινωνία

ABSTRACT

The purpose of the current paper is to create language teaching material for refugees, 9-10 years old. It is developed at beginner level (for students who do not speak Greek at all) and at intermediate level (for students who speak little Greek). Each level contains two topics with social and communicative situations, which develop corresponding verbal actions that lead students to understand and use predominantly oral speech. In addition, for each topic there is the student's book, which presents the material and instructions for the teacher with the general and specific aims of the unit and the activities that the teacher can additionally implement.

The first chapter of the paper is referred to the theoretical framework for the teaching of the Greek language to refugee children, as well as to the theoretical background for their school and social integration. The second chapter, then, focuses on the material, describing its characteristics, structure and goals. At the third and fourth chapter is presented the material for the beginner and intermediate level, respectively. Finally, the paper concludes with the fifth chapter, which is the epilogue.

Key- words: refugees, material, language, communication

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά την περίοδο του 2015- 2016 και μετά οι ελληνικές αρχές και οι τοπικές κοινωνίες ήρθαν αντιμέτωπες με τη μεγάλη εισροή προσφυγικών πληθυσμών λόγω των πολεμικών συρράξεων στη Μέση Ανατολή. Όπως ήταν επόμενο, έπρεπε σε σύντομο χρονικό διάστημα να διαχειριστούν τα ζητήματα που σχετίζονται με την παρουσία των προσφύγων, όπως στέγαση, τροφή, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, αλλά και την εκπαίδευσή τους, αφού αρκετές χιλιάδες μεταξύ των νεοεισερχόμενων ήταν παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας.

Φυσικά, το δικαίωμα όλων αυτών των παιδιών να πάνε στο σχολείο είναι βασικό και αναφαίρετο, γι' αυτό και έπρεπε να βρεθεί λύση για την ένταξή τους στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, ώστε να συνεχίσουν τις σπουδές τους, να επανέλθει σε ένα βαθμό η κανονικότητα στην καθημερινή τους ζωή, αλλά και να ενσωματωθούν στη νέα κοινωνία.

Έτσι, το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων σε συνεργασία με Διεθνείς Οργανισμούς και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.) υλοποίησε το έτος 2016- 2017 σχέδιο για την ενσωμάτωση των παιδιών των προσφύγων στο σχολείο. Συγκεκριμένα, θεσμοθέτησε δυο σημαντικές πρωτοβουλίες: τις Δομές Υποδοχής και Εκπαίδευσης Προσφύγων (Δ.Υ.Ε.Π.) και τον Συντονιστή Εκπαίδευσης Προσφύγων (ΣΕΠ), με στόχο την ψυχοκινητική στήριξη και την εκπαίδευσή τους.

Η λειτουργία των Δ.Υ.Ε.Π., που ιδρύονται εντός των δημοτικών σχολείων και γυμνασίων, ακολουθεί αυτόνομο απογευματινό ωρολόγιο πρόγραμμα από τις 14.00 μ.μ. έως και τις 18.00 μ.μ. και η φοίτηση σ' αυτές διαρκεί έναν χρόνο. Τα διδακτικά αντικείμενα που διδάσκονται είναι η ελληνική γλώσσα, τα αγγλικά, τα μαθηματικά, η φυσική αγωγή, οι ΤΠΕ και η αισθητική αγωγή για να αποκτήσουν αρχικά τα παιδιά τα βασικά εφόδια για μία όσο το δυνατόν πιο ομαλή προσαρμογή, όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά στην έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων (2017: 61): «Για να βοηθήσει τα προσφυγόπουλα στη διαδικασία ένταξής τους, το εκπαιδευτικό σύστημα καλείται να γίνει ευέλικτο, ανοιχτό και να αναγνωρίσει ταυτότητες υπό συνεχή διαπραγμάτευση, ποικίλες πολιτισμικές αναφορές και διαφορετικές ανάγκες. Καλείται να ιεραρχήσει διαφορετικά τους εκπαιδευτικούς του στόχους: πρώτα η διαμόρφωση ενός αισθήματος ασφάλειας και αποδοχής, η ανάπτυξη της επικοινωνίας, η προσαρμογή στην εκπαιδευτική διαδικασία

και στο θεσμό του σχολείου και μετά η επίτευξη γνωστικών στόχων και οι επιδόσεις στα μαθήματα».

Επίσης, δίνεται η δυνατότητα να λειτουργούν ΔΥΕΠ εντός των Κέντρων Φιλοξενίας, ως παραρτήματα νηπιαγωγείων, για τα παιδιά 4-5 ετών και ως παραρτήματα σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας, εάν δεν υπάρχει κοντά στο Κέντρο Φιλοξενίας άλλη σχολική μονάδα. Παράλληλα, λειτουργούν και οι Τάξεις Υποδοχής σε κάποια σχολεία με πρόγραμμα που εντάσσεται στο πρωινό ωρολόγιο πρόγραμμα του κάθε σχολείου.

Κατά το σχολικό έτος 2017-2018 κύριος στόχος του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων είναι η ένταξη όλων των προσφυγόπουλων στο σχολείο, με ιδιαίτερη έμφαση στην αρμονική μετάβαση των περισσότερων παιδιών από την απογευματινή στην πρωινή ζώνη.

Ο ρόλος των ΣΕΠ είναι να έχουν τη γενική εποπτεία στα κέντρα φιλοξενίας. Επιπλέον, είναι υπεύθυνοι για την απρόσκοπτη λειτουργία των Δ.Υ.Ε.Π., την επίλυση και διαχείριση προβλημάτων, που πιθανώς θα προκύψουν καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας τους και κυρίως κατά την έναρξή τους και εισηγούνται μέτρα για την εύρυθμη λειτουργία των Δ.Υ.Ε.Π. Ακόμη, οι ΣΕΠ ενημερώνουν το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων σε τακτικά διαστήματα για τις εκπαιδευτικές δράσεις των Μ.Κ.Ο. και αλληλέγγυων στα προσφυγόπουλα εντός και εκτός των Κέντρων Φιλοξενίας.

Παράλληλα, οργανώθηκαν προγράμματα εκμάθησης των μητρικών γλωσσών των παιδιών, όπως και αθλητικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες και προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης σε συνεργασία με Μ.Κ.Ο.

Πέρα από το σχέδιο που εφάρμοσε το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, το καλοκαίρι του 2017 τουλάχιστον δυο οργανώσεις, η Μ.Κ.Ο ΜΕΤΑδραση και η Μ.Κ.Ο CIVIS PLUS, υλοποίησαν εκπαιδευτικά προγράμματα σε δημοτικά σχολεία του Δήμου Αθηναίων στα πλαίσια του προγράμματος Ανοιχτά Σχολεία, το οποίο χρηματοδοτείται από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (Αναγνώστου και Νικόλοβα, 2017).

Η ολοένα και αυξανόμενη φοίτηση των παιδιών των προσφύγων στο ελληνικό σχολείο δημιουργεί μια νέα, πολυπολιτισμική εκπαιδευτική πραγματικότητα και είναι ένα ζήτημα σχετικά καινούριο και αρκετά κρίσιμο και περίπλοκο για τη χώρα μας, καθώς τα παιδιά αυτά προέρχονται από διαφορετικές χώρες, κυρίως από το

Αφγανιστάν, το Πακιστάν και τη Συρία. Θέτει, επίσης, κρίσιμα ζητήματα που αφορούν στην διαχείριση της ετερότητας και στην εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για αυτά. Καθιστά, ακόμη, επιτακτική την ανάγκη σχεδιασμού μιας κατάλληλης εκπαιδευτικής πολιτικής προσαρμοσμένης στον μαθητικό προσφυγικό πληθυσμό, ώστε να αποφευχθεί το φαινόμενο της σχολικής εγκατάλειψης ή διαρροής, αλλά και δημιουργίας υλικού για τη διδασκαλία του, όπως αυτό της παρούσας εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στους Πρόσφυγες

Τα προσφυγόπουλα δε γνωρίζουν καθόλου την ελληνική γλώσσα ή αν τη γνωρίζουν θα είναι σε ένα βασικό επίπεδο συνεννόησης, καθώς δεν υπάρχει κάποια κοινωνική ή πολιτισμική σύνδεσή τους με τη χώρα. Επομένως, γι' αυτά η ελληνική αποτελεί μια ξένη γλώσσα και ως τέτοια θα πρέπει να διδασχτεί, τουλάχιστον το πρώτο διάστημα. Με την ένταξη τους στο σχολείο σιγά σιγά θα μετατραπεί σε δεύτερη γλώσσα.

Όπως αναφέρουν οι Κοιλιάρη και Χατζηπαναγιωτίδη (2008: 10), «Η διαδικασία μάθησης της ελληνικής ως ξένης γλώσσας είναι μια δυναμική διαδικασία που θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ηλικία, τα ιδιαίτερα γνωστικά, γλωσσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του μαθητικού κοινού, να αξιοποιεί όλες τις προηγούμενες μαθησιακές εμπειρίες των μαθητών και μαθητριών, να τους/ τις μαθαίνει και να τους/ τις ασκεί στις γνωστικές στρατηγικές καθώς και στις μεταγνωστικές δεξιότητες, προκειμένου να μάθουν πώς να μαθαίνουν».

Ο κλάδος της διδακτικής της ελληνικής ως ξένης γλώσσας χρειάζεται να συμπεριλάβει, επίσης, σε μεγάλο βαθμό, όχι μόνο τη γνωστική διάσταση της γλώσσας, αλλά και την κοινωνική/ επικοινωνιακή, επειδή διδάσεται κυρίως σε ανθρώπους με προσφυγικό και μεταναστευτικό υπόβαθρο, που χρειάζεται να μάθουν τη γλώσσα, κυρίως, για την κοινωνική τους ένταξη στην ελληνική κοινωνία (Κρεμμύδα, 2018).

Γι' αυτό, η ελληνική ως ξένη γλώσσα θα πρέπει να διδάσεται με βάση τις αρχές της επικοινωνιακής προσέγγισης, που δίνει έμφαση στις γλωσσικές και επικοινωνιακές δεξιότητες. Η προσέγγιση αυτή θεωρείται η πιο αποτελεσματική για την εκμάθηση της ελληνικής σε αλλόγλωσσους μαθητές/ -τριες.

Σύμφωνα με αυτήν, η γλώσσα είναι ένα σύστημα επικοινωνίας. Σκοπός της γλωσσικής διδασκαλίας είναι να αναπτύξει αυτό που ο Hymes (1972) αποκαλεί "επικοινωνιακή ικανότητα" (communicative competence). Η γλωσσική ικανότητα, λοιπόν, πρέπει να συνδυάζεται με την επικοινωνιακή ικανότητα, δηλαδή την κατάλληλη χρήση του λόγου ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση (ανάλογα δηλαδή με το ποιος μιλάει ή γράφει, σε ποιον, πού, πότε και γιατί). Η γλώσσα, δηλαδή, κατακτάται μέσω της χρήσης της στον πραγματικό κόσμο.

Στο πλαίσιο της επικοινωνιακής προσέγγισης, η γλώσσα δεν περιορίζεται στην εκμάθηση γραμματικών ή λεξιλογικών πληροφοριών, την απομνημόνευση κανόνων ή τη χρήση συγκεκριμένων δομών μόνο και μόνο για την εξάσκηση των μαθητών/τριών. Το γραμματικό σύστημα διδάσκεται σε σύνδεση με επικοινωνιακές λειτουργίες, όχι αυτόνομα και αποπλαισιωμένα.

Επιπλέον, η επικοινωνιακή γλωσσική διδασκαλία επιδιώκει να καταστήσει ικανούς/-ες τους/ τις μαθητές/ -τριες να επιλέγουν τις γλωσσικές δομές που είναι κατάλληλες κάθε φορά ανάλογα με το επικοινωνιακό πλαίσιο (Φερδιανάκη, 2018). Για να επιτευχθεί αυτό, ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να δημιουργεί προσομοιώσεις αυθεντικών περιστάσεων επικοινωνίας στην τάξη, χρησιμοποιώντας παιχνίδια ρόλων, δραματοποιήσεις και γενικότερα παιγνιώδεις δραστηριότητες, που αποτελούν μορφές επικοινωνίας με θετικά αποτελέσματα για τη γρήγορη και ευχάριστη εκμάθηση της γλώσσας. Είναι σημαντική, ακόμη, η συνεργατική μάθηση στη γλωσσική διδασκαλία, διότι προάγει την αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών των ομάδων. Επιπρόσθετα, τα κείμενα, οι εικόνες και οι δραστηριότητες πρέπει να αποτελούν κίνητρο για τους/ τις μαθητές/ -τριες, ώστε να τους/ τις μεταφέρουν σε πραγματικές καταστάσεις της καθημερινότητας, όπως επίσης, και τα θέματα που επιλέγονται να συνδέονται με τη σχολική και κοινωνική ζωή των παιδιών.

Όσον αφορά στον ρόλο του/ της εκπαιδευτικού, θα πρέπει να διευκολύνει την επικοινωνιακή διαδικασία, αφού προηγουμένως έχει ερευνήσει τις ανάγκες των μαθητών/ -τριών του. Είναι, επίσης, ισότιμος συνομιλητής και συνεργάτης. Πολλές φορές, μάλιστα, εμφανίζεται και ως μέλος της ομάδας. Τέλος, στο επίκεντρο αυτής της προσέγγισης βρίσκονται οι ανάγκες των μαθητών/ -τριών, οι οποίοι έχουν ενεργό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Άλλη μια αποτελεσματική προσέγγιση για τη διδασκαλία της γλώσσας σε παιδιά διαφορετικού γλωσσικού και πολιτισμικού υπόβαθρου είναι η ολιστική προσέγγιση, που αντιμετωπίζει τη γλώσσα ενιαία ως όλο, δίνοντας έμφαση στη συνολική της μορφή και όχι στην κατακερμάτισή της στα επιμέρους συστήματά της (γραμματική, σύνταξη, λεξιλόγιο). Στο πλαίσιο της προσέγγισης αυτής γίνεται η ταυτόχρονη καλλιέργεια όλων των τομέων της γλώσσας (της ακρόασης, της ομιλίας, της ανάγνωσης και της γραφής), καθώς και η ανάπτυξη του προφορικού λόγου σε ποικίλες επικοινωνιακές καταστάσεις. Τέλος, η διδασκαλία της γλώσσας δεν περιορίζεται μόνο στις ώρες του γλωσσικού μαθήματος, αλλά πραγματοποιείται μέσα από όλα τα γνωστικά αντικείμενα (Τουρτούρας, 2010).

2. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Σύμφωνα με τον Τσιάκαλο (2006: 227), «... το σχολείο αποτελεί σημαντικό μηχανισμό κοινωνικής ενσωμάτωσης των περισσότερων παιδιών, αλλά και ταυτόχρονα αποτελεί ισχυρό μηχανισμό κοινωνικού αποκλεισμού για παιδιά από φτωχό οικογενειακό περιβάλλον και ιδιαίτερες πολιτισμικές συνθήκες». Χρειάζεται, λοιπόν, η διαμόρφωση μιας συστηματικής αντιρατσιστικής εκπαίδευσης, που δεν είναι άλλη από τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, η οποία πρέπει να γίνει ισχυρό εκπαιδευτικό όπλο για την καταπολέμηση της σχολικής αποτυχίας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Επίσης, ο Helmut Essinger (Νικολάου, 2000: 130) ορίζει τη διαπολιτισμική εκπαίδευση ως: «... την παιδαγωγική απάντηση στα προβλήματα διαπολιτισμικής φύσης που ανακύπτουν σε μια πολυπολιτισμική και πολυεθνική κοινωνία». Συνοψίζει, ακόμη, σε τέσσερα σημεία τις βασικές αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης: η εκπαίδευση για ενσυναίσθηση (empathy), η εκπαίδευση για αλληλεγγύη, η εκπαίδευση για διαπολιτισμικό σεβασμό και η εκπαίδευση ενάντια στον εθνικιστικό τρόπο σκέψης.

Κατά τον ίδιο, αν καλλιεργηθεί η ενσυναίσθηση και υπάρξει ευαισθητοποίηση, θα είναι πιο εύκολο να μπει η κυρίαρχη ομάδα στη θέση των ατόμων που έχουν διαφορετική προέλευση και να κατανοήσει τα προβλήματα που αυτή αντιμετωπίζει, βοηθώντας, μάλιστα, να τα ξεπεράσει. Με τον τρόπο αυτό, όπως αναφέρει, αναπτύσσεται ένας βαθμός αλληλεγγύης μεταξύ των διαφορετικών πολιτισμών, ενδυναμώνεται ο διαπολιτισμικός σεβασμός, η αποδοχή και η ανεκτικότητα και οργανώνεται μια εκπαίδευση εναντίον του εθνικιστικού τρόπου σκέψης, η λεγόμενη διαπολιτισμική εκπαίδευση (Νικολάου, 2000: 130-131).

Πρόκειται, λοιπόν, για μια «πολιτισμικά ευαισθητοποιημένη» διδασκαλία, που δίνει θέση στις άλλες γλώσσες και τους άλλους πολιτισμούς μέσα στο σχολείο και συνδέεται με την πραγματική ζωή των παιδιών, των οικογενειών και των κοινοτήτων τους, με στόχο την ανάπτυξη της γλωσσομάθειας και της κριτικής σκέψης όλων των μαθητών/-τριών, ώστε να είναι προετοιμασμένοι για την έξοδό τους σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία (Τολακίδου, 2018). Επιπλέον, μια διαπολιτισμικά προσανατολισμένη αγωγή εξασφαλίζει ίσες ευκαιρίες στη μάθηση για όλα τα παιδιά ανεξάρτητα από φυλή, φύλο, θρησκεία, πολιτισμό, γλώσσα ή εθνικότητα, δίνοντας, έτσι, αξία στον όρο δημοκρατία, που αντιμετωπίζει τις πολιτισμικές διαφορές ως μια θετική διεργασία για την ωρίμανση της κοινωνίας (Γεωργάτση, 2017). Τέλος, αναδεικνύει ως ισότιμο και πολύτιμο κάθε

τι το διαφορετικό, με συνέπεια οι μαθητές/ -τριες να απορρίπτουν στερεοτυπικές απόψεις γι' αυτό.

Για να πετύχει, όμως, η διαπολιτισμική εκπαίδευση στο σχολείο πρέπει να αναγνωριστούν και να συμπεριληφθούν όλα τα πολιτισμικά στοιχεία των παιδιών των μειονοτήτων, όπως για παράδειγμα η μητρική τους γλώσσα, οι προϋπάρχουσες εμπειρίες τους από το πολιτισμικό τους περιβάλλον και τα γεγονότα που τους κάνουν υπερήφανα για την οικογένειά τους, π.χ. το ότι οι γονείς τους έφτασαν τελικά στην Ελλάδα παρά τις αντίξοες συνθήκες. Η ενσωμάτωση στην εκπαιδευτική διαδικασία των στοιχείων του πολιτισμού των παιδιών προσφύγων έχει ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της αυτοεικόνας τους, της αυτοπεποίθησής τους, αλλά και των κινήτρων τους για μάθηση. Ωστόσο, όπως αναφέρει ο Τσιάκαλος (2006: 229):

«Στην πραγματικότητα η εισαγωγή της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης αποτελεί εκπαιδευτική ανάγκη για τα παιδιά της πλειονότητας, και μόνον όταν συνδυάζεται με άλλα μέτρα, όπως η αναγνώριση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών ως γλώσσα διδασκαλίας και η ολόπλευρη καλλιέργεια των αρχών της αλληλεγγύης και της κοινωνικής δικαιοσύνης, μπορεί να θεωρείται ταυτόχρονα και ως ειδική μέριμνα για τα παιδιά των μειονοτήτων και των μεταναστών».

3. Άλλες παράμετροι για την ένταξη των παιδιών προσφύγων

Εκτός από τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, είναι αναγκαίο να διαμορφωθούν και κάποιες άλλες παράμετροι για τη σχολική επιτυχία των προσφυγόπαιδων και κατά συνέπεια τη σχολική και κοινωνική τους ενσωμάτωση.

Αρχικά, ο ρόλος του/ της εκπαιδευτικού είναι καθοριστικός για την ένταξη του προσφυγικού πληθυσμού στο σχολείο. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να απαλλαγούν από τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις που έχουν υιοθετήσει για τις ικανότητες και τη γενικότερη σχολική επίδοση των προσφύγων μαθητών/ -τριών. Η αρνητική στάση και συμπεριφορά τους με το να τους ασκούν εξουσία, κριτική και να υποβαθμίζουν την ταυτότητά τους, επηρεάζει εξίσου αρνητικά τη μετέπειτα πορεία τους στο σχολείο. Γι' αυτό, είναι σημαντικό να έχουν υψηλές προσδοκίες για τα παιδιά αυτά και να εστιάζουν στα δυνατά τους σημεία και όχι στις αδυναμίες και στα λάθη τους κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Επίσης, χρειάζεται η κατάλληλη επιμόρφωση σε θέματα εκπαίδευσης μειονοτήτων, καθώς και η πλήρης και ποιοτική κατάρτισή τους στις αρχές της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης- ξένης γλώσσας. Ακόμη, είναι απαραίτητο να υιοθετήσουν μια θετική στάση και μια ανοιχτή αντίληψη, η οποία να είναι υποστηρικτική για ένα διαπολιτισμικό σχολικό περιβάλλον (Αναγνώστου και Νικόλοβα, 2017).

Επιπρόσθετα, θεωρείται μέγιστη η σημασία της μητρικής γλώσσας στη σχολική και κοινωνική ένταξη των προσφυγόπουλων στη χώρα υποδοχής. Έτσι, τα παιδιά πρέπει να διατηρήσουν τη μητρική τους γλώσσα αλλά και να ενθαρρύνονται στην ισορροπημένη ανάπτυξη της διγλωσσίας τους και των εμπειριών που κουβαλούν από το σπίτι τους. Με την αξιοποίηση αυτού του γλωσσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου θα επιτευχθεί η γνωστική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών (Κρεμμύδα, 2018).

Όσον αφορά τη σχέση της μητρικής γλώσσας με τη γλώσσα της χώρας υποδοχής, φαίνεται ότι τα παιδιά που έχουν πιο ολοκληρωμένες γνώσεις της μητρικής τους γλώσσας και γενικώς πιο ολοκληρωμένη προηγούμενη εκπαίδευση σημειώνουν καλύτερες επιδόσεις στην εκπαίδευση της χώρας υποδοχής και μαθαίνουν ευκολότερα τη νέα γλώσσα. Αυτό συμβαίνει διότι πραγματοποιείται μεταφορά των αποκτημένων γνώσεων και δεξιοτήτων από τη μια γλώσσα στην άλλη. Σύμφωνα, άλλωστε, με διεθνείς διακηρύξεις (UNESCO) για τα δικαιώματα των παιδιών, ο αλφαριθμητισμός των νέων ατόμων πρέπει να επιδιώκεται στη μητρική τους γλώσσα και έπειτα να κατακτάται η γλώσσα της χώρας υποδοχής (Τουρτούρας, 2010: 111).

Άλλη βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική εκπαίδευση των προσφυγόπαιδων αποτελεί η εφαρμογή του μαθητοκεντρικού και συνεργατικού μοντέλου μάθησης και διδασκαλίας σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα. Με τη συνεργασία δασκάλων και παιδιών δημιουργείται ένα θετικό κλίμα μάθησης, που στηρίζεται σε αληθινές και αμοιβαίες σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ τους, μέσω των οποίων τα δίγλωσσα παιδιά νιώθουν πως γίνονται αποδεκτά και αποκτούν σιγουριά, ασφάλεια και αυτοπεποίθηση για τις δυνάμεις τους. Μ' αυτόν τον τρόπο ενισχύεται η επικοινωνία μεταξύ δασκάλων και μαθητών/ -τριών, αλλά και των παιδιών μεταξύ τους, γεγονός που είναι πιο σημαντικό στη σχολική τους πρόοδο από οποιαδήποτε μέθοδο διδασκαλίας (Τουρτούρας, 2010).

Ένας άλλος παράγοντας που επιδρά στη σχολική επιτυχία των παιδιών προσφύγων είναι η δημιουργία σταθερών διαύλων επικοινωνίας μεταξύ σχολείου και οικογένειας. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να δείξουν ενδιαφέρον για τη ζωή τους, κουβεντιάζοντας μαζί τους και προσπαθώντας να τους βοηθήσουν. Φυσικά, πρέπει να κατανοήσουν τα προβλήματά τους και να τους αντιμετωπίζουν ως ίσους. Ακόμη, είναι απαραίτητη η εμπλοκή και η συμμετοχή των γονέων στις σχολικές διαδικασίες, αλλά και η συνεργασία τους με τους/ τις διδάσκοντες/ -ουσες (Τσιάκαλος, 2011).

Μια τελευταία παράμετρος που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στον σχεδιασμό της προσφυγικής εκπαίδευσης είναι οι σημαντικές ιδιαιτερότητες των προσφύγων μαθητών/ -τριών, όπως: η ανάγκη ψυχολογικής υποστήριξης των μικρών παιδιών, η διαχείριση των ιδιαίτερων προβλημάτων που μπορεί να αντιμετωπίζουν, η απουσία του ενός γονέα ή και των δύο, η άγνοια της γλώσσας της χώρας υποδοχής, η ανομοιογένεια του προσφυγικού μαθητικού πληθυσμού, ο ρατσισμός και κοινωνικός αποκλεισμός που μπορεί να δέχονται. Ο ρόλος της εκπαίδευσης, ιδιαίτερα στα παιδιά μικρής ηλικίας, είναι πολύ σημαντικός στην επούλωση των τραυματικών εμπειριών και στην επαναφορά μιας αίσθησης ομαλότητας. Ως απώτερος στόχος θα είναι η ένταξη των προσφυγόπαιδων στο σχολείο, η ολοκλήρωσή της φοίτησής τους, αλλά και η κοινωνική τους ένταξη με όρους σεβασμού της διαφορετικότητας και αρμονικής συνύπαρξης. Έτσι, μπορεί να γίνει ένα τεράστιο βήμα προς την αποδοχή, την αλληλεγγύη και γενικά τον ανθρωπισμό, ώστε να επηρεασθεί θετικά όλη η κοινωνία, επαναπροσδιορίζοντας τις αξίες της (Γραμματεία ΣΥΝΕΚ, 2019).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΟ ΥΛΙΚΟ

1. Χαρακτηριστικά Υλικού

Το υλικό που έχει παραχθεί είναι γλωσσικό και απευθύνεται σε πρόσφυγες μαθητές/-τριες 9-10 χρονών, που είναι ενταγμένοι/-ες στην Γ' και Δ' τάξη του δημοτικού σχολείου. Αναπτύσσεται σε δύο επίπεδα, αρχάριο και μεσαίο. Το αρχάριο επίπεδο αντιστοιχεί στα επίπεδα A1: στοιχειώδης γνώση και A2: βασική γνώση και το μεσαίο επίπεδο αντιστοιχεί στο B1: μέτρια ως αρκετά καλή γνώση του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες (Κ.Ε.Π.Α.Γ.). Το αρχάριο επίπεδο αφορά στους/στις μαθητές/-τριες που δεν μιλούν καθόλου την ελληνική γλώσσα και θα πρέπει να καταστούν ικανοί/-ες να κατανοούν και να παράγουν λόγο με στοιχειώδη γλωσσικά μέσα στα πλαίσια της καθημερινής τους ζωής στην Ελλάδα. Απ' την άλλη, το μεσαίο επίπεδο αφορά στους/στις μαθητές/-τριες που γνωρίζουν λίγα ελληνικά και θα πρέπει να αναπτύξουν και τις τέσσερις γλωσσικές δεξιότητες (κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου, κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου), ανταποκρίνοντας επιτυχώς σε πραγματικές περιστάσεις επικοινωνίας με απλά γλωσσικά μέσα.

Το υλικό οργανώνεται σε δύο θεματικές ενότητες με βάση τις εξής περιστάσεις επικοινωνίας:

- Διατροφή, που αναπτύχθηκε σε αρχάριο επίπεδο στην ενότητα «Φρούτα: εξωτικά και μη» και σε μεσαίο επίπεδο στην ενότητα «Διατροφικές Συνήθειες διαφόρων λαών του κόσμου».
- Κατοικία, που αναπτύχθηκε σε αρχάριο επίπεδο στην ενότητα «Δωμάτια Σπιτιού» και σε μεσαίο επίπεδο στην ενότητα «Είδη Σπιτιών του κόσμου».

Όπως γίνεται κατανοητό από τα παραπάνω, οι γενικές θεματικές περιοχές (Διατροφή και Κατοικία) επαναλαμβάνονται και στα δύο επίπεδα. Ουσιαστικά, όμως, πραγματώνονται σε κάθε επίπεδο διαφορετικά με πιο σύνθετα γλωσσικά μέσα.

Τα παραπάνω θέματα επιλέχθηκαν γιατί είναι απλά και συχνά στην καθημερινότητα των παιδιών, αλλά και παιδαγωγικά κατάλληλα γι' αυτά. Ανταποκρίνονται, επίσης, στα ενδιαφέροντα και τις εμπειρίες τους. Το πιο σημαντικό, όμως, είναι το γεγονός ότι τα θέματα αυτά είναι οικεία και γνώριμα στα παιδιά. Τους δίνουν σιγουριά και επειδή

είναι πλούσια σε εικόνες και βιώματα, βοηθάνε στο να δημιουργηθεί κλίμα ασφάλειας και εμπιστοσύνης στην τάξη. Επιπρόσθετα, οι συγκεκριμένες θεματικές περιοχές ενισχύουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο οι μαθητές/ -τριες θα είναι ικανοί να επικοινωνούν με άλλους ομιλητές της ελληνικής γλώσσας.

Για κάθε θεματική ενότητα υπάρχει το βιβλίο του μαθητή, που παρουσιάζεται το υλικό και οι οδηγίες για τον/ την εκπαιδευτικό με τους γενικούς και επιμέρους στόχους της ενότητας και τις δραστηριότητες που μπορεί να εφαρμόσει ο/η εκπαιδευτικός συμπληρωματικά.

Οι ήρωες που χρησιμοποιήθηκαν στο βιβλίο μαθητή στο αρχάριο επίπεδο είναι ο Μίκυ και ο Γκούφν, διότι είναι δυο πολύ γνωστοί και προσίτοι ήρωες κινουμένων σχεδίων, με τους οποίους τα παιδιά είναι πολύ εξοικειωμένοι και διασκεδάζουν μαζί τους. Στο μεσαίο επίπεδο, που τα παιδιά έχουν κατακτήσει κάποιες παραπάνω δεξιότητες, οι ήρωες είναι δυο παιδιά, η Αίσα από την Συρία και ο Πέτρος από την Ελλάδα. Είναι πολύ συχνό το φαινόμενο τα παιδιά σ' αυτήν την ηλικία (9-10 χρονών) να ταυτίζονται με τους αγαπημένους τους ήρωες παραμυθιών και άλλων παιδικών βιβλίων. Έτσι, οι πρόσφυγες μαθητές/ -τριες είναι πολύ πιθανό να ταυτιστούν μαζί τους, γιατί πλέον έρχονται σε επαφή και με μαθητές/ -τριες από την Ελλάδα.

Φυσικά, το υλικό συνοδεύεται και από την ανάλογη εικονογράφηση σχετική με το θέμα, ώστε να είναι διασκεδαστικό και ευχάριστο για τα παιδιά. Λαμβάνοντας υπόψη πως τα παιδιά δε γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα κρίνεται σκόπιμο να χρησιμοποιούμε εικόνες, οι οποίες τα βοηθούν να έχουν την οπτική εικόνα των λέξεων στις οποίες κάθε φορά δίνεται έμφαση. Άλλωστε, η τεχνική της εικόνας τα βοηθά να κατανοήσουν καλύτερα κάποιες λέξεις ή έννοιες (Γεωργάτση, 2017). Η γλώσσα του υλικού, ακόμη, είναι απλή και κατανοητή, χωρίς πολλές λεπτομέρειες που να κουράζουν και να μπερδεύουν τα παιδιά. Το ίδιο ισχύει και για το λεξιλόγιο. Επίσης, η χρήση της τεχνολογίας αξιοποιείται στη διδασκαλία.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί το γεγονός ότι στο μέρος της γραμματικής παρουσιάζονται κάποια βασικά γραμματικά φαινόμενα της ελληνικής γλώσσας που απαντώνται στα κείμενα και εξυπηρετούν τα επικοινωνιακά ζητούμενα και τις λεκτικές πράξεις της κάθε ενότητας. Τα γραμματικά φαινόμενα δίνονται στους/ στις μαθητές/ -τριες σε εύχρηστους πίνακες με εικόνες και παραδείγματα και όχι με κανόνες που είναι δύσκολοι και περίπλοκοι στην κατανόηση και την χρήση τους στην πράξη.

Το υλικό που παράχθηκε λαμβάνει υπόψη την ηλικία, τα ενδιαφέροντα, τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες του μαθητικού προσφυγικού πληθυσμού,

προσαρμόζοντας με ευέλικτο τρόπο στις ικανότητες, τα ταλέντα και τις κλίσεις του. Βασίζεται, ακόμη, στις προϋπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες των προσφυγόπουλων, αξιοποιώντας το γνωστικό, γλωσσικό και κοινωνικοπολιτισμικό υπόβαθρό τους. Ενισχύει, επιπλέον, την αλληλεπίδραση και τη συνεργασία όλων των παιδιών μεταξύ τους, αλλά και την ενεργητική συμμετοχή τους στη μαθησιακή διαδικασία. Τέλος, θέτει ρεαλιστικούς και αυθεντικούς στόχους που έχουν να κάνουν με την απόκτηση γνωστικών, γλωσσικών και κοινωνικών δεξιοτήτων.

2. Δομή Ενοτήτων

Η δομή που ακολουθούν οι ενότητες στο βιβλίο μαθητή είναι επιγραμματικά η παρακάτω:

- Η υποενότητα «Ωρα για μελέτη» είναι πρώτη με την παρουσίαση του λεξιλογίου της ενότητας μέσω εικόνων στο αρχάριο επίπεδο, που από κάτω υπάρχουν οι λέξεις- κλειδιά σχετικές με την κάθε ενότητα ή μέσω απλών και μικρών κειμένων στο μεσαίο επίπεδο, στα οποία οι λέξεις- κλειδιά υπάρχουν και τονίζονται μέσα στο κείμενο. *(κατανόηση γραπτού λόγου)*
- Μετά, υπάρχουν μία ή δύο ασκήσεις (Ακούω και γράφω) που στοχεύουν στην *κατανόηση του προφορικού λόγου των παιδιών.*
- Στη συνέχεια, με την υποενότητα «Μίλα μου...» δίνεται βαρύτητα στην ανάπτυξη του προφορικού λόγου των παιδιών με βάση τις εμπειρίες τους. *(παραγωγή προφορικού λόγου)*
- Η επόμενη υποενότητα λέγεται «Ωρα για δημιουργία» με δημιουργικές και βιωματικές δραστηριότητες για τα παιδιά.
- Ακολουθεί η υποενότητα «Ωρα για εξάσκηση» με γλωσσικές ασκήσεις, όπως αντιστοίχιση, σωστό- λάθος, κρυπτόλεξο, σταυρόλεξο, συμπλήρωση κενών για την εμπέδωση του λεξιλογίου της κάθε ενότητας.
- Έπειτα, δίνεται έμφαση και πάλι στην *παραγωγή του προφορικού λόγου των παιδιών* μέσα από τις ανάλογες λεκτικές πράξεις που προτείνονται σε κάθε ενότητα.
- Το υλικό συνεχίζει με δραστηριότητες για την ανάπτυξη των λεκτικών πράξεων. *(παραγωγή προφορικού λόγου)*
- Έστερα, υπάρχει η συνοπτική παρουσίαση του γραμματικού φαινομένου.
- Ακολουθούν ασκήσεις για την εμπέδωση της γραμματικής.

- Στο μεσαίο επίπεδο μετά τις ασκήσεις γραμματικής ακολουθεί μια δραστηριότητα με σκοπό την παραγωγή του γραπτού λόγου των μαθητών/ -τριών.

3. Στόχοι Υλικού

Κοινωνικοπολιτισμικοί Στόχοι:

- ❖ Βιωματική προσέγγιση και κατανόηση της καθημερινής ζωής στην Ελλάδα αλλά και σε άλλες χώρες μέσα από επικοινωνιακές περιστάσεις για την απόκτηση μιας ευρύτερα θετικής στάσης απέναντι στην αρμονική συμβίωση των πολιτισμών.
- ❖ Εκτίμηση όχι μόνο της πολιτιστικής ζωής των ίδιων αλλά και εκείνης των άλλων χωρών.
- ❖ Απόκτηση διαπολιτισμικής συνείδησης, με σκοπό τη γνωριμία με τον «άλλον», την αποφυγή στερεοτύπων και προκαταλήψεων και την αλληλεπίδραση των λαών.
- ❖ Αναγνώριση κοινών πολιτισμικών στοιχείων στους δυο πολιτισμούς.

Γλωσσικοί Στόχοι:

- ❖ Κατανόηση απλού ακουστικού υλικού. (κατανόηση προφορικού λόγου)
- ❖ Περιγραφή με στοιχειώδη και λιτό τρόπο των εμπειριών και των βιωμάτων των παιδιών σχετικά με το περιβάλλον και την καθημερινότητά τους στον τόπο καταγωγής τους. (παραγωγή προφορικού λόγου)
- ❖ Οργάνωση του λόγου των μαθητών/ -τριών μέσα σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο, όπως σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο- συζήτηση, διαλόγους, συνεντεύξεις. (παραγωγή προφορικού λόγου)
- ❖ Ανάγνωση λέξεων, εκφράσεων, προτάσεων, απλών κειμένων. (κατανόηση γραπτού λόγου)
- ❖ Κατανόηση διαφορετικών ειδών γραπτού λόγου, όπως απλά πληροφοριακά και περιγραφικά κείμενα, διάλογοι, ηλεκτρονικά μηνύματα (e-mails). (κατανόηση γραπτού λόγου- μόνο στο μεσαίο επίπεδο)
- ❖ Σύνταξη απλών πληροφοριακών και περιγραφικών κειμένων, αφισών, μικρών ιστοριών, ηλεκτρονικών μηνυμάτων (e-mails) τοποθετημένων μέσα σε συγκεκριμένο πλαίσιο επικοινωνίας. (παραγωγή γραπτού λόγου- μόνο στο μεσαίο επίπεδο)

- ❖ Εμπλουτισμός του λεξιλογίου των παιδιών στο πλαίσιο των θεματικών περιοχών και των επικοινωνιακών περιστάσεων της κάθε ενότητας.
- ❖ Εκμάθηση βασικών γραμματικών φαινομένων της ελληνικής γλώσσας που εξυπηρετούν τις λεκτικές πράξεις της κάθε ενότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ
ΤΟ ΥΛΙΚΟ-ΑΡΧΑΡΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ

Αρχάριο Επίπεδο

Αυτός/ή είμαι εγώ...

1^Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
ΩΡΑ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΗ!

ΦΡΟΥΤΑ

μπανάνα

μήλο

Μμμ...!!!Κοιτάζτε
παιδιά!
Φρούτα...!!Τα ξέρετε;

πορτοκάλι

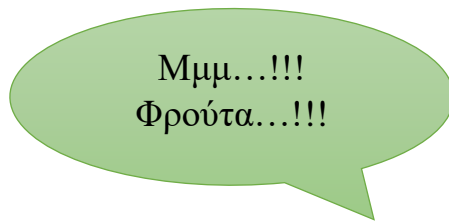
αχλάδι

μανταρίνι

σταφύλι

ροδάκινο

βερίκοκο

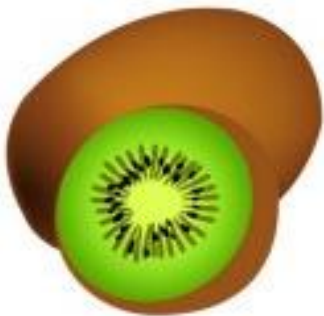
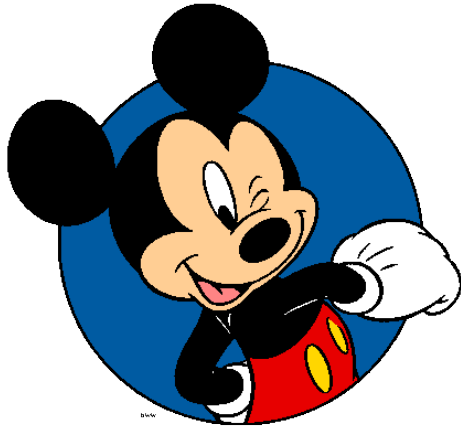

φράουλα

καρπούζι

Γκούφι, ξέρεις φρούτα από άλλες
χώρες;; Τα λένε εξωτικά φρούτα!
Για δες μερικά...

ακτινίδιο

ανανάς

Αλήθεια;; Εξωτικά
φρούτα...! Τι ωραίο
όνομα! χαχα...!

ρόδι

καρύδα

Ακούω και γράφω:

ΦΡΟΥΤΑ ΦΡΟΥΤ

Ένα

που το λεγαν Ειρήνη, κάλεσε την Άννα,

την Άννα την

που φώναξε ένα φίλο,

το φίλο της το

που αγάπησε ένα βράδυ,

την Πόπη το

παρέα και η Θώδη,

το κόκκινο το

πριν γίνει το

η πιο καλή τους φίλη, μαζί τους και ο Μηνάς,

Μηνάς ο

καθίσαν να ψηφίσουν, ποιός θα' ναι ο βασιλιάς.

Φρούτα φρούτα φρούτα φρούτα φρούτα φρούτα φρουτ!

Φρούτα φρούτα φρούτα φρούτα φρουτ! (2)

Η μάχη ήταν πάλι, σταφύλι,

που έδιναν υγεία, χαρά και ευεξία!

– Εγώ, είπε το σταφύλι, η πιο καλή σας φίλη
προσέχω την καρδούλα, το δέρμα και τα ούλα

– Ψηφίστε πορτοκάλι, για πλούσια τα κάλλη,
για κόκκινα μαγουλάκια και όμορφα μαλλιάκια

Σταφύλι ή πορτοκάλι μπανάνα ή ανανάς,

αχλάδι ή μανταρίνι, εσύ τι προτιμάς?

ΟΛΑ!!!!

Μίλα μου για φρούτα...

Μίκυ ποια φρούτα τρως;

Τρώω κάθε μέρα ένα μήλο!
Ένα μήλο την ημέρα τον
γιατρό τον κάνει πέρα!

Αααα, μου αρέσει και
το καρπούζι!

- ❖ Εσύ τι φρούτα τρως
στην χώρα σου;
- ❖ Πώς τα λένε;

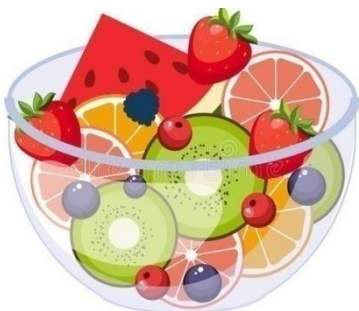
ΩΡΑ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ!

★ Όλη η τάξη επισκέπτεστε το μανάβικο της γειτονιάς! Εκεί με την ομάδα σου πρέπει να παρατηρήσετε προσεκτικά όλα τα φρούτα και να αποφασίσετε για το ποια σας αρέσουν πιο πολύ, ώστε έπειτα να φτιάξετε με αυτά μια φρουτοσαλάτα!

Μόλις αποφασίσετε, παρουσιάστε τα στον δάσκαλο σας και στον μανάβη, ονομάζοντας το κάθε φρούτο!

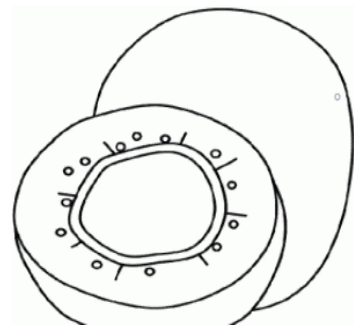
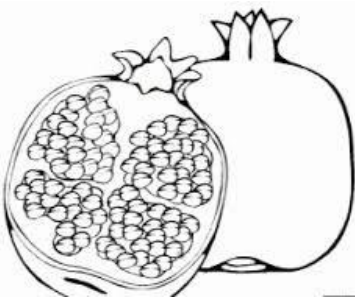
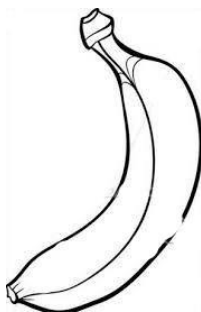
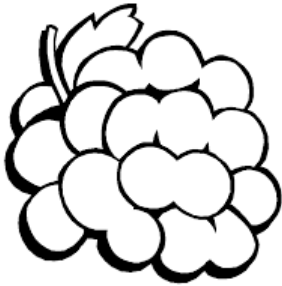
★ Και τώρα που επιστρέψατε στην τάξη ήρθε η ώρα για να φτιάξετε με την ομάδα σου μια λαχταριστή φρουτοσαλάτα με τα φρούτα που πήρατε από το μανάβικο και ύστερα να την απολαύσετε όλοι μαζί!

ΩΡΑ ΓΙΑ ΕΞΑΣΚΗΣΗ!

Ένωσε τις εικόνες με τις λέξεις και μετά παίξε με τα χρώματα, βάφοντας σωστά το κάθε φρούτο!

ανανάς

ακτινίδιο

ρόδι

μπανάνα

ροδάκινο

καρπούζι

σταφύλι

μήλο

★ Στο κρυπτόλεξο που ακολουθεί έχουν μπερδευτεί πολλά γράμματα! Όμως, κάπου εκεί μέσα υπάρχουν τα παρακάτω φρούτα! Μπορείς να τα βρεις και να τα κυκλώσεις;

ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ ΜΑΝΤΑΡΙΝΙ

ΡΟΔΙ

ΑΚΤΙΝΙΔΙΟ

Μ	Α	Ν	Τ	Α	Ρ	Ι	Ν	Ι	Ο
Π	Σ	Υ	Ρ	Ο	Δ	Ι	Θ	Ε	Σ
Λ	Π	Ο	Ρ	Τ	Ο	Κ	Α	Λ	Ι
Α	Κ	Α	Ι	Κ	Ι	Ν	Ι	Ο	Μ
Φ	Α	Κ	Τ	Ι	Ν	Ι	Δ	Ι	Ο

★ Συμπλήρωσε τα γράμματα που λείπουν στις παρακάτω λέξεις:

κ_ρπούζ_

φρ_ουλ_

μ_λ_

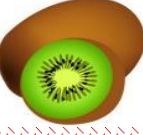

_ναν_ς

Μου αρέσει.../ Δε μου αρέσει...

Βάλε ✓ σε όποιο φρούτο σου αρέσει και ✗ σε όποιο δεν σου αρέσει!

Φρούτα	Μου αρέσει 	Δε μου αρέσει
		
		
		
		
		
		
		
		
		

Γράψε δύο φρούτα από τον παραπάνω πίνακα που σου αρέσουν:

✚ Μου αρέσει

✚ Μου αρέσει

Γράψε δύο φρούτα από τον πίνακα που δε σου αρέσουν:

✚ Δε μου αρέσει

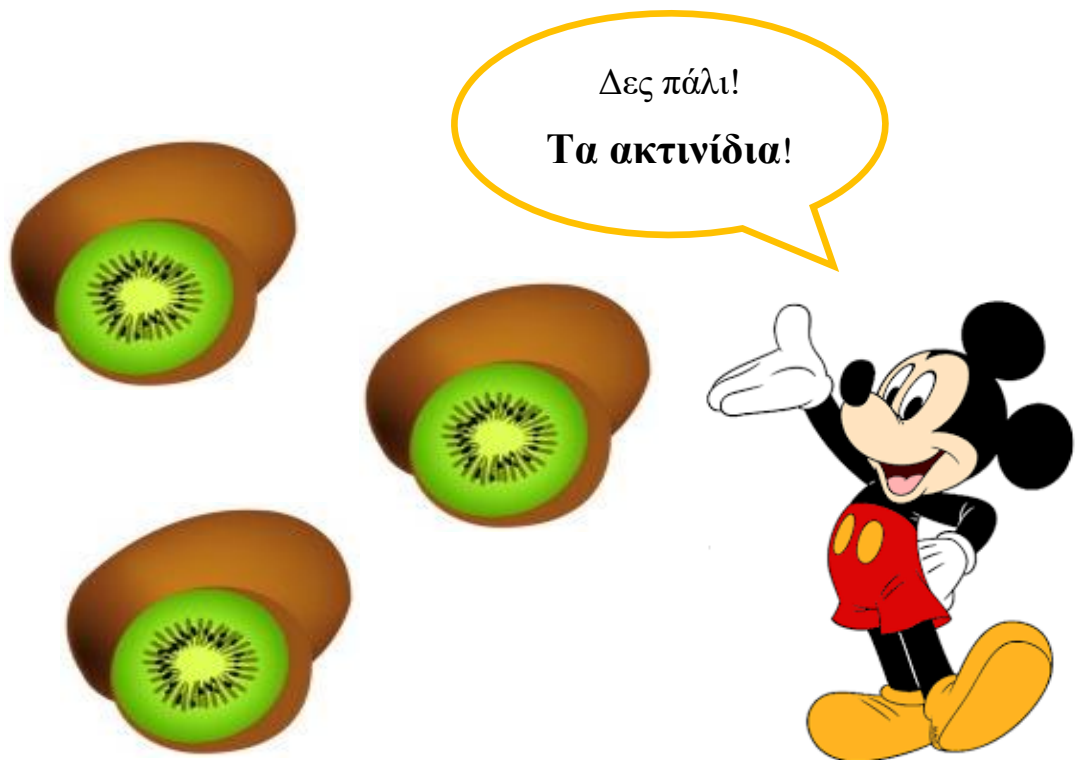
✚ Δε μου αρέσει

Ακολουθεί τεστ γευσιγνωσίας και αφής στην τάξη! Δοκίμασε με κλειστά μάτια κάποια φρούτα και πες το όνομα του καθενός κι αν σου αρέσει ή όχι! Αν δεν θες να δοκιμάσεις, μπορείς να πιάσεις το φρούτο με κλειστά μάτια και να πεις το όνομά του κι αν σου αρέσει ή όχι!

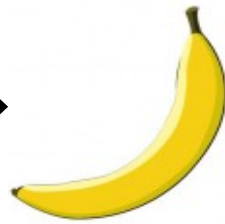
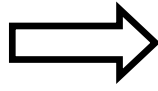

Το ένα / Τα πολλά

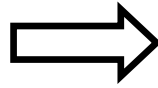
Το ένα

Τα πολλά

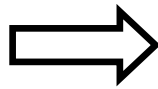
η μπανάνα

οι μπανάνες

το ροδάκινο

τα ροδάκινα

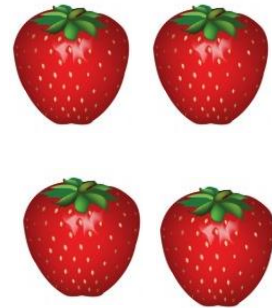
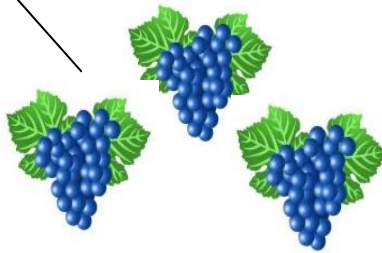
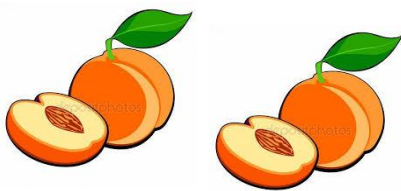
το αχλάδι

τα αχλάδια

★ Αντιστοίχισε και συμπλήρωσε, όπως στο παράδειγμα:

το σταφύλι

.....

τα σταφύλια

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

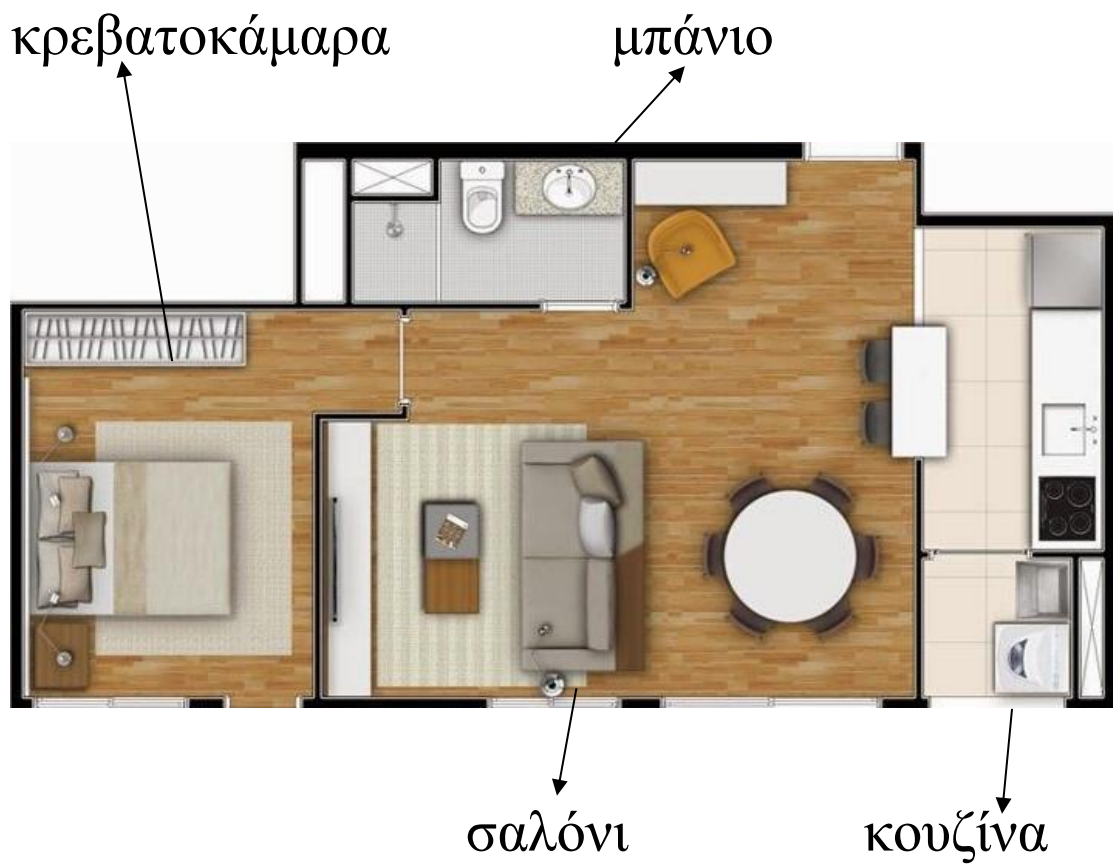

Κύκλωσε το 👍 για το σωστό και το 👎 για το λάθος στα παρακάτω παραδείγματα:

Παραδείγματα	Σωστό	Λάθος
 οι μπανάνες	👍	👎
 τα πορτοκάλια	👍	👎
 το καρπούζι	👍	👎
 η καρύδα	👍	👎
 τα ροδάκινα	👍	👎
 το ακτινίδιο	👍	👎

2^Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΩΡΑ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΗ!

ΔΩΜΑΤΙΑ ΣΠΙΤΙΟΥ

σαλόνι

βλέπω τηλεόραση

κάθομαι στον καναπέ

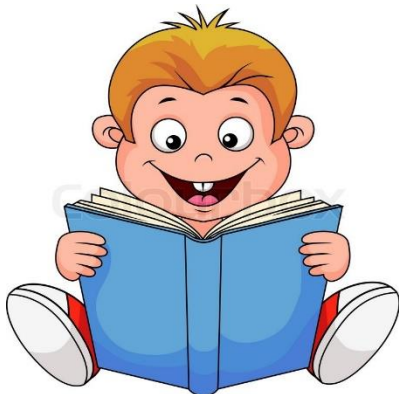
κρεβατοκάμαρα

κοιμάμαι

ντύνομαι

διαβάζω

παίζω

μπάνιο

κάνω μπάνιο

πλένω τα δόντια

πλένω το πρόσωπο και τα χέρια

πλένω τα ρούχα

κουζίνα

μαγειρεύω

τρώω

πλένω τα πιάτα

1.) Ακούω και γράφω:

α.) Είναι στο

β.) Είναι στην

γ.) Είμαστε στην

δ.) Είναι στο

ε.) Είμαι στην.....

2.) Ακούω και γράφω:

α.) Στο μπάνιο

β.) Στην κουζίνα

γ.) Στο σαλόνι

δ.) Στην κρεβατοκάμαρα

Μίλα μου...

- Πόσα και ποια δωμάτια έχει το σπίτι σου;
- Τι κάνεις σε κάθε δωμάτιο καθημερινά;

ΩΡΑ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ!

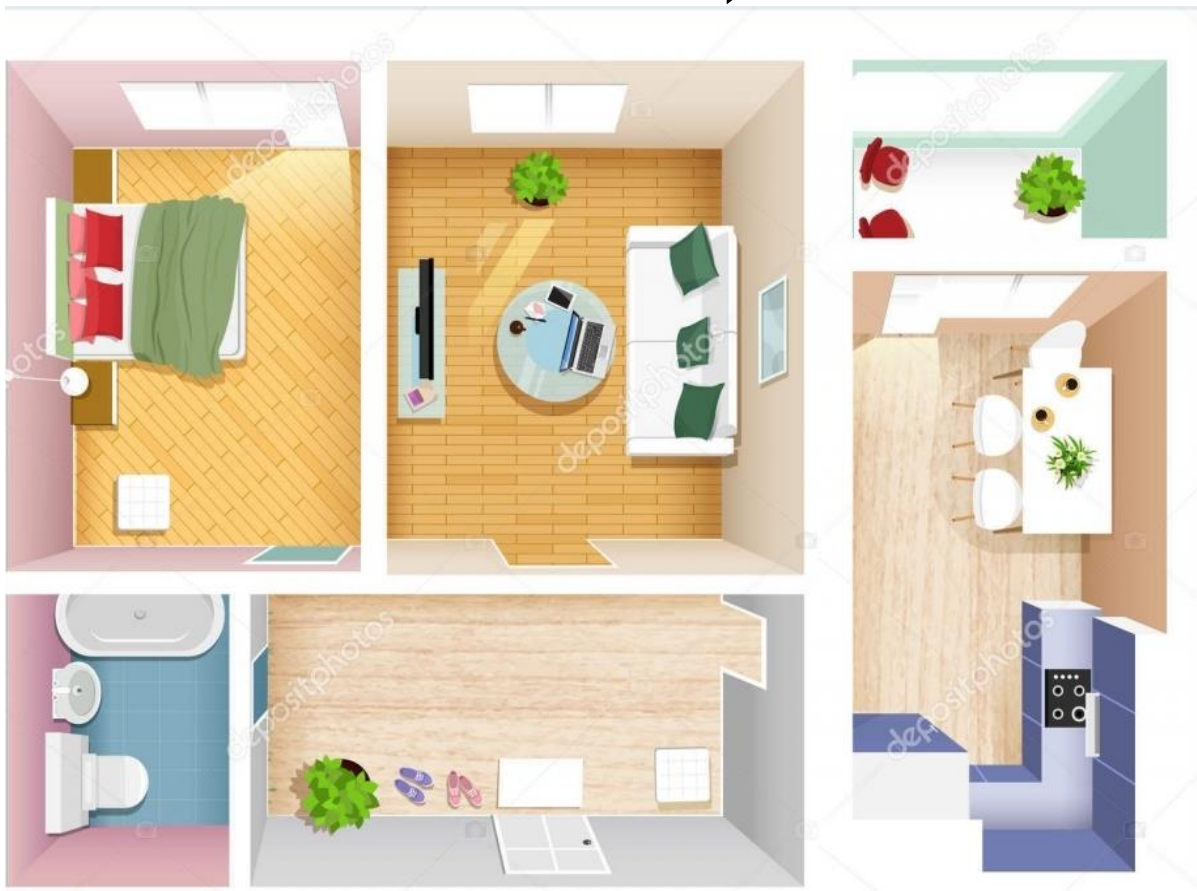

Δημιούργησε ένα ατομικό κολλάζ με θέμα «Το σπίτι που ονειρεύομαι», κόβοντας και κολλώντας τα δωμάτια που σου αρέσουν περισσότερο από διάφορα αποκόμματα περιοδικών. Μπορείς, ακόμη, να ζωγραφίσεις το αγαπημένο δωμάτιο του σπιτιού σου!

ΩΡΑ ΓΙΑ ΕΞΑΣΚΗΣΗ!

★ Βρες το όνομα του κάθε δωματίου και γράψε το στο κατάλληλο κουτάκι.

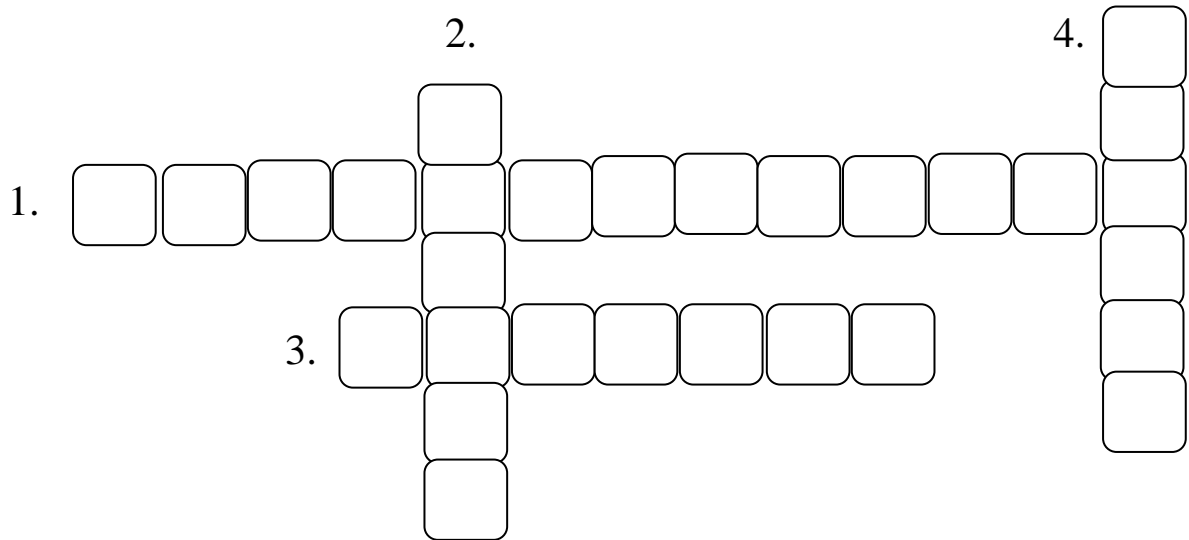

Βάζω √ στο δωμάτιο όπου κάνω ό,τι βλέπω στην αριστερή στήλη.

	σαλόνι	κρεβατοκάμαρα	μπάνιο	κουζίνα
 πλένω τα πιάτα				
 διαβάζω				
 κάνω μπάνιο				
 βλέπω τηλεόραση				
 μαγειρεύω				
 παίζω				
 πλένω τα δόντια				
 κοιμάμαι				
 κάθομαι στον καναπε				

Συμπλήρωσε το σταυρόλεξο με τα ονόματα των δωματίων.

1. Κοιμάμαι εκεί.

2. Σ' αυτό το δωμάτιο βλέπω τηλεόραση.

3. Μαγειρεύω εκεί.

4. Σ' αυτό το δωμάτιο πλένω τα δόντια.

★ Βρες τι κάνει ο Μίκυ. Αντιστοίχισε.

Τι κάνω;;

κάνω μπάνιο

μαγειρεύω

κοιμάμαι

πλένω τα δόντια

βλέπω τηλεόραση

Πού είναι...;

Πού είναι το
αγόρι;

Είναι στην κουζίνα.

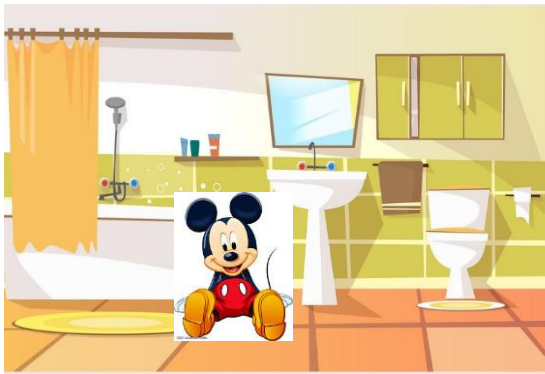
Είναι στο μπάνιο.

Πού είναι ο Μίκυ; Αντιστοίχισε τις προτάσεις με τις εικόνες.

Ο Μίκυ είναι στην κουζίνα.

Ο Μίκυ είναι στην
κρεβατοκάμαρα.

Ο Μίκυ είναι στο σαλόνι.

Ο Μίκυ είναι στο μπάνιο.

Δες τις εικόνες και κύκλωσε το για το σωστό και το
για το λάθος!

Ο Γκούφι είναι στο μπάνιο.

Ο Γκούφι είναι στο σαλόνι.

Ο Γκούφι είναι στην
κρεβατοκάμαρα.

Ο Γκούφι είναι στην κουζίνα.

Τι κάνω; / Τι κάνουμε;

	Τι κάνω;	Τι κάνουμε;
	μαγειρεύω	μαγειρεύουμε
	παίζω	παίζουμε
	πλένω τα δόντια	πλένουμε τα δόντια
	διαβάζω	διαβάζουμε
	τρώω	τρώμε
	κοιμάμαι	κοιμόμαστε

★ Βάλε σε κύκλο το σωστό!

Τι κάνω ή τι κάνουμε;

πλένω- πλένουμε τα χέρια

κάθομαι- καθόμαστε στον καναπέ

ντύνομαι- ντυνόμαστε

βλέπω- βλέπουμε τηλεόραση

κάνω- κάνουμε μπάνιο

Συμπλήρωσε τα κενά με τις σωστές καταλήξεις (-ω, -ουμε, -μαι, -όμαστε)!

πλέν..... τα ρούχα

μαγειρεύ.....

κοιμ.....

βλέπ..... τηλεόραση

καθ..... στον καναπέ

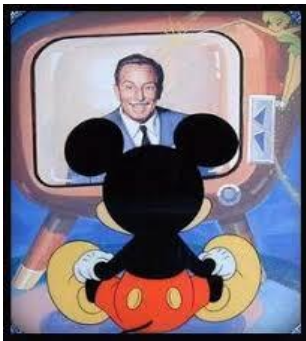
Να γράψετε το **στον**, το **στην** και το **στο** στα κενά των παρακάτω προτάσεων:

Ο Μίκυ είναι κρεβατοκάμαρα.

Τρώω κουζίνα.

Βλέπω τηλεόραση σαλόνι.

Ο Γκούφι είναι μπάνιο.

Κοιμάμαι κρεβατοκάμαρα.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ/ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

(αρχάριο επίπεδο)

1^Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Θέμα: Φρούτα (εξωτικά και μη)

Ο γενικός σκοπός της ενότητας είναι να καταστούν τα παιδιά ικανά να δηλώσουν τι τους αρέσει και τι όχι, ώστε να εκφράζουν κάθε φορά τις επιθυμίες τους.

Στόχοι: Οι μαθητές/- τριες θα πρέπει:

- να γνωρίσουν τα φρούτα (εξωτικά και μη).
- να εξοικειωθούν με το λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας.
- να ακούσουν προσεκτικά και να κατανοήσουν το τραγούδι «Φρούτα- Φρουτ».
(κατανόηση προφορικού λόγου)
- να παράγουν προφορικό λόγο.
- να δίνουν πληροφορίες σχετικά με τα φρούτα της χώρας τους.
- να μάθουν να εκφράζουν αρέσκεια και/ ή απαρέσκεια σχετικά με τα φρούτα.
- να εμπεδώσουν τον ενικό και πληθυντικό αριθμό και να τους διαχωρίζουν.
- να συνεργάζονται αρμονικά μεταξύ τους, δουλεύοντας ομαδικά.

Φράσεις/ Λεξιλόγιο:

- το λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας
- «Μου αρέσει + ονομαστική»
- «Δε μου αρέσει + ονομαστική»

Λεκτικές πράξεις:

- Να μάθουν το λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας.
- Να δίνουν πληροφορίες σχετικά με τα φρούτα της χώρας τους.
- Να εκφράζουν αρέσκεια και/ ή απαρέσκεια σχετικά με τα φρούτα.

Γραμματική:

- ενικός και πληθυντικός αριθμός ουσιαστικών στην ονομαστική πτώση.

Διαδικασία:

Αρχικά, ο/η εκπαιδευτικός εκτός από την παρουσίαση με τα φρούτα που υπάρχει στην υποενότητα «Ωρα για μελέτη», μπορεί συμπληρωματικά να φέρει μαζί του στην τάξη τα συγκεκριμένα φρούτα για να τα δείξει στα παιδιά. Δείχνει και ονομάζει το κάθε φρούτο ξεχωριστά. Είναι σημαντικό να προφέρει το κάθε όνομα αργά και καθαρά, να το γράφει στον πίνακα και να το δείχνει με το δάχτυλό του/ της. Έτσι, εισάγει τους/ τις μαθητές/ τριες στην έννοια του γραμματισμού, κάνοντας τους/ τες κατανοητό ότι αυτό που λέμε μπορούμε να το γράψουμε και να το διαβάσουμε. Μόλις, ο/η εκπαιδευτικός ονοματίζει το κάθε φρούτο, ζητά από τα παιδιά να το επαναλάβουν. Στη συνέχεια, δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να πιάσουν όλα τα φρούτα για να καταλάβουν πώς είναι εξωτερικά αλλά και να τα κόψουν για να δουν πώς είναι στο εσωτερικό τους. Αυτός ο βιωματικός τρόπος μπορεί να επιφέρει καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα και φυσικά είναι διασκεδαστικός για τα παιδιά.

Η επόμενη δραστηριότητα (Ακούω και γράφω) είναι μια δραστηριότητα κατανόησης προφορικού λόγου. Οι μαθητές/ -τριες πρέπει να ακούσουν προσεχτικά το τραγούδι «Φρούτα- Φρουτ», να το κατανοήσουν και ύστερα να γράψουν το κάθε φρούτο στο αντίστοιχο κουτάκι στο βιβλίο μαθητή. Ο/Η εκπαιδευτικός το βάζει να το ακούσουν δυο φορές. Αν χρειαστεί και παραπάνω, το κάνει.

Μετά, ακολουθεί η υποενότητα «Μίλα μου...», που δίνει έμφαση στην παραγωγή του προφορικού λόγου των παιδιών. Συγκεκριμένα, ο/η εκπαιδευτικός απευθύνεται στους/ στις μαθητές/ -τριες και τους/ τις ρωτάει αν στη χώρα τους υπάρχουν κάποια άλλα φρούτα. Αν η απάντηση είναι θετική, τότε καλούνται να ονομάσουν στη μητρική τους γλώσσα τα φρούτα που τρώνε και να δώσουν λίγες πληροφορίες γι' αυτά. Επίσης, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να ψάξει στο διαδίκτυο και να τα δείξει στα παιδιά. Φυσικά κατά τη διάρκεια της συζήτησης θα πρέπει να παροτρύνει την ενεργητική συμμετοχή των παιδιών, δίνοντας τους αρκετό χρόνο να μιλήσουν, ώστε να καλλιεργήσουν τον προφορικό τους λόγο. Αυτός, άλλωστε, είναι και ο κύριος στόχος του.

Στη συνέχεια, τα παιδιά, που είναι χωρισμένα σε μεικτές ομάδες ως προς το μαθησιακό επίπεδο και το φύλο, επισκέπτονται μαζί με τον/ την εκπαιδευτικό το μανάβικο της γειτονιάς, με σκοπό να αγοράσουν φρούτα για να φτιάξουν μια

φρουτοσαλάτα. Στην αρχή, αφού τα βλέπουν όλα, δουλεύουν σιωπηλά στις ομάδες τους για να αποφασίσουν ποια τους αρέσουν περισσότερο. Έπειτα, η κάθε ομάδα τα παρουσιάζει, δείχνοντας τα και ονομάζοντάς τα και ο/η εκπαιδευτικός τα αγοράζει.

Η παραπάνω δραστηριότητα εκτός από τον προφανή στόχο της εξοικείωσης των παιδιών με τα φρούτα έχει, έμμεσα, ακόμη έναν επικοινωνιακό στόχο. Συγκεκριμένα, οι μαθητές/ -τριες πρέπει να έρθουν σε επαφή με ανθρώπους εκτός σχολικού πλαισίου και γενικά να συμμετέχουν ενεργά σε πραγματικές επικοινωνιακές περιστάσεις της καθημερινότητας, χρησιμοποιώντας διάφορες εκφράσεις, τις οποίες λέμε όταν μπαίνουμε σ' ένα κατάστημα, όπως: «Γεια σας», «Καλημέρα», «Ευχαριστώ/ Παρακαλώ». Φυσικά, αυτές οι εκφράσεις έχουν διδαχθεί σε προηγούμενα μαθήματα και ελέγχεται μ' αυτόν τον τρόπο αν τα παιδιά τις έχουν κατακτήσει πλήρως. Αυτό θα έχει ως σκοπό μια επιτυχημένη βιωματική μάθηση, που ουσιαστικά θα επιφέρει και καλύτερα αποτελέσματα στην ομαλή ένταξη των παιδιών στην κοινωνία. Επιπλέον, έχει κι έναν εκπαιδευτικό στόχο, ο οποίος είναι να παράγουν οι μαθητές/ -τριες προφορικό λόγο. Γι' αυτό, ο/η εκπαιδευτικός είναι ωφέλιμο να προσπαθεί να κεντρίζει συνεχώς το ενδιαφέρον των παιδιών, ώστε να εξασφαλίσει την ενεργητική συμμετοχή τους. Σε περίπτωση που κάποιο παιδί είναι διστακτικό, θα πρέπει να ενθαρρύνεται.

Η επόμενη δραστηριότητα είναι μια δημιουργική δραστηριότητα ευχαρίστησης για τα παιδιά που υπάρχει στην υποενότητα «Ωρα για δημιουργία», αφού η κάθε ομάδα θα φτιάξει τη φρουτοσαλάτα της με τα αγαπημένα φρούτα και μετά θα την απολαύσει. Παράλληλα, μπορούν να ακούγονται διάφορα τραγούδια σχετικά με τα φρούτα, όπως «Η παρέλαση των φρούτων», «Μίλα μου για μήλα», «Τσιριτρί Τσιριτρό», έτσι ώστε να επικρατεί κλίμα χαράς αλλά και χαλάρωσης στην τάξη.

Ακολουθούν δραστηριότητες για την εμπέδωση των φρούτων στην υποενότητα «Ωρα για εξάσκηση» και μετά η υποενότητα «Μου αρέσει/ Δε μου αρέσει». Ο/Η εκπαιδευτικός για να εμπλουτίσει την υποενότητα αυτή, αλλά και για πετύχει την καλύτερη κατανόηση των εννοιών «Μου αρέσει/ Δε μου αρέσει», μπορεί να ακολουθήσει την παρακάτω διαδικασία. Παίρνει πρώτα ένα από τα φρούτα που έχει φέρει στην τάξη και του/της αρέσει, το δοκιμάζει και λέει για παράδειγμα: «Μου αρέσει το μήλο», δείχνοντας, παράλληλα, την ευχαρίστηση στο πρόσωπό του/της. Παίρνει, ύστερα, ένα φρούτο που δεν του/της αρέσει, το δοκιμάζει και εκφράζοντας δυσαρέσκεια, λέει: «Δε μου αρέσει το ρόδι». Και στις δυο περιπτώσεις φροντίζει να χρησιμοποιεί ανάλογα επιφωνήματα. Ύστερα, παροτρύνει τα παιδιά να δοκιμάσουν

όσα φρούτα θέλουν και να εκφράσουν την προτίμησή τους, λέγοντας: «Μου αρέσει» ή «Δε μου αρέσει».

Μετά την παραπάνω δραστηριότητα οι μαθητές/ -τριες συμπληρώνουν κάποιες ασκήσεις σχετικές με τις έννοιες «Μου αρέσει/ Δε μου αρέσει». Η τελευταία δραστηριότητα είναι ένα τεστ γευσιγνωσίας που θα πραγματοποιηθεί στην τάξη. Συγκεκριμένα, ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει κάποια φρούτα κρυφά από τα παιδιά και βάζει το καθένα απ' αυτά σε ξεχωριστό μπολάκι κομμένο σε μικρά κομματάκια. Έπειτα, διαλέγει μετά από κλήρωση έναν/ μία μαθητή/ -τρια, του/της οποίου/ -ας κλείνει τα μάτια με ένα μαντήλι. Τον/Την πηγαίνει μπροστά από τα μπολάκια και του/της δίνει ένα- ένα φρούτο. Το παιδί θα πρέπει να καταλάβει ποιο φρούτο έφαγε και να αναφέρει το όνομά του. Επίσης, μπορεί να λέει αν του αρέσει το κάθε φρούτο ή όχι.

Από αυτήν τη δοκιμασία περνάν κι άλλοι/ -ες μαθητές/ -τριες κι όταν ο/η εκπαιδευτικός καταλάβει ότι κουράστηκαν ή μειώθηκε το ενδιαφέρον, μπορεί να αλλάξει τη δραστηριότητα, κάνοντας ένα τεστ αφής. Ειδικότερα, ο/η εκπαιδευτικός και πάλι διαλέγει κάποια φρούτα κρυφά απ' τα παιδιά και τα βάζει ολόκληρα το καθένα σε ξεχωριστά μπολάκια. Μετά, επιλέγει ένα παιδί, του οποίου κλείνει τα μάτια με ένα μαντήλι και του δίνει να πιάσει ένα φρούτο. Το παιδί θα πρέπει να καταλάβει ποιο φρούτο έπιασε και να πει το όνομά του. Ακόμη, μπορεί να αναφέρει κάθε φορά αν του αρέσει το κάθε φρούτο ή όχι. Η συγκεκριμένη δοκιμασία γίνεται και με τους/τις υπόλοιπους μαθητές/ -τριες που έμειναν.

Ακολουθεί μια συνοπτική παρουσίαση του γραμματικού φαινομένου και ύστερα ασκήσεις, που έχουν στόχο την εμπέδωση του ενικού και πληθυντικού αριθμού των ουσιαστικών στην ονομαστική πτώση, αλλά και τον διαχωρισμό τους. Βέβαια, ο/η εκπαιδευτικός δίνει περισσότερα παραδείγματα, αν χρειάζεται, για την καλύτερη κατανόηση των δύο αριθμών.

2^Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Θέμα: Δωμάτια σπιτιού

Ο γενικός σκοπός της ενότητας είναι να γνωρίσουν τα παιδιά τα δωμάτια ενός σπιτιού, να περιγράψουν τις καθημερινές ενέργειες που συνδέονται με τους χώρους του σπιτιού, αλλά και να μάθουν να ρωτούν και να απαντούν σε ποιο δωμάτιο βρίσκεται κάποιος.

Στόχοι: Οι μαθητές/-τριες θα πρέπει:

- να γνωρίσουν τους χώρους ενός σπιτιού και τα ρήματα που αφορούν σε καθημερινές πράξεις που συνδέονται με τους οικείους χώρους ενός σπιτιού.
- να εξοικειωθούν με το λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας.
- να ακούσουν προσεκτικά και να κατανοήσουν απλές προτάσεις, τις οποίες εκφωνεί ο/η εκπαιδευτικός. (κατανόηση προφορικού λόγου)
- να παράγουν προφορικό λόγο.
- να δίνουν πληροφορίες σχετικά με τα δωμάτια του σπιτιού τους και τι κάνουν εκεί καθημερινά.
- να μάθουν να ρωτούν πού βρίσκεται κάποιος και να απαντούν σε ποιο δωμάτιο βρίσκεται.
- να χρησιμοποιούν το ρήμα είμαι στο τρίτο ενικό πρόσωπο της Οριστικής Ενεστώτα.
- να χρησιμοποιούν τα ρήματα Ενεργητικής φωνής σε -ω στο α' ενικό και πληθυντικό πρόσωπο του Ενεστώτα.
- να χρησιμοποιούν τα ρήματα Παθητικής φωνής: κοιμάμαι, κάθομαι και ντύνομαι στο α' ενικό και πληθυντικό πρόσωπο του Ενεστώτα.
- να μάθουν την πρόθεση σε με αιτιατική ουσιαστικών θηλυκού γένους (σε -α) και ουδετέρου γένους (σε -ι και -ο), πχ: στην κουζίνα, στην κρεβατοκάμαρα, στο σαλόνι, στο μπάνιο.
- να συνεργάζονται αρμονικά μεταξύ τους, δουλεύοντας ομαδικά.
- να φτιάχνουν διάφορες κατασκευές.

Φράσεις/ Λεξιλόγιο:

- το λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας
- «Πού είναι...;»
- «Είναι...»

Λεκτικές πράξεις:

- Να μάθουν το λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας.
- Να δίνουν πληροφορίες σχετικά με τα δωμάτια του σπιτιού τους και τι κάνουν εκεί καθημερινά.
- Να μάθουν να ρωτούν πού βρίσκεται κάποιος και να απαντούν σε ποιο δωμάτιο βρίσκεται.

Γραμματική:

- το ρήμα είμαι στο τρίτο ενικό πρόσωπο της Οριστικής Ενεστώτα.
- τα ρήματα Ενεργητικής φωνής σε -ω στο α' ενικό και πληθυντικό πρόσωπο του Ενεστώτα.
- τα ρήματα Παθητικής φωνής: κοιμάμαι, κάθομαι και ντύνομαι στο α' ενικό και πληθυντικό πρόσωπο του Ενεστώτα.
- η πρόθεση σε με αιτιατική ουσιαστικών θηλυκού γένους (σε -α) και ουδετέρου γένους (σε -ι και -ο), πχ: στην κουζίνα, στην κρεβατοκάμαρα, στο σαλόνι, στο μπάνιο.

Διαδικασία:

Αρχικά, ο/η εκπαιδευτικός αναφέρει το θέμα της ενότητας και επεξεργάζεται με τα παιδιά την υποενότητα «Ωρα για μελέτη». Δείχνει και ονομάζει το κάθε δωμάτιο και την κάθε ενέργεια ξεχωριστά. Είναι σημαντικό να προφέρει το κάθε όνομα αργά και καθαρά, να το γράφει στον πίνακα και να το δείχνει με το δάχτυλό του/ της. Έτσι, εισάγει τους/ τις μαθητές/ τριες στην έννοια του γραμματισμού, κάνοντας τους/ τες κατανοητό ότι αυτό που λέμε μπορούμε να το γράψουμε και να το διαβάσουμε. Μόλις, ο/η εκπαιδευτικός ονοματίζει την κάθε λέξη, ζητά από τα παιδιά να την επαναλάβουν.

Ύστερα, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να ακολουθήσει την παρακάτω διαδικασία. Συγκεκριμένα, φέρνει μαζί του/ της στην τάξη αποκόμματα περιοδικών που απεικονίζουν διάφορα δωμάτια σπιτιού και τα δείχνει στα παιδιά. Οι μαθητές/ -τριες,

αφού τα παρατηρήσουν με προσοχή, πρέπει να αναγνωρίσουν ποια δωμάτια βλέπουν, αναφέροντας το όνομα του καθενός. Η δραστηριότητα μπορεί να γίνει είτε ατομική είτε σε ζευγάρια.

Μια ακόμη δραστηριότητα που μπορεί να ακολουθήσει είναι η παντομίμα. Ειδικότερα, κάθε παιδί σηκώνεται όρθιο και προσπαθεί να εξηγήσει με κινήσεις στους/ στις συμμαθητές/ -τριες του κάτι από αυτά που κάνουμε στα διάφορα δωμάτια του σπιτιού, όπως για παράδειγμα μαγειρεύω, κοιμάμαι, πλένω τα δόντια. Τα υπόλοιπα παιδιά πρέπει να μαντέψουν τη λέξη κι όποιος τη βρει σηκώνεται όρθιος να δείξει μια άλλη. Φυσικά, αυτό το παιχνίδι μίμησης είναι πολύ διασκεδαστικό αλλά και επιμορφωτικό για τα παιδιά, αφού μαθαίνουν παίζοντας.

Οι επόμενες δύο δραστηριότητες (Ακούω και γράφω) είναι δραστηριότητες κατανόησης προφορικού λόγου. Οι μαθητές/ -τριες πρέπει να ακούσουν προσεχτικά την κάθε πρόταση- ερώτηση που διαβάζει ο/η εκπαιδευτικός δυο φορές μεγαλόφωνα, να την κατανοήσουν και ύστερα να γράψουν τη σωστή απάντηση στις ασκήσεις στο βιβλίο μαθητή. Οι προτάσεις που διαβάζει ο/η δάσκαλος/ -α είναι οι εξής:

- 1.) α.) Ο Μίκυ βλέπει τηλεόραση. Σε ποιο δωμάτιο είναι;
β.) Τρώω. Πού είμαι;
γ.) Κοιμόμαστε. Πού είμαστε;
δ.) Η Μαρία πλένει τα ρούχα. Πού είναι;
ε.) Ο Γκούφν κάθεται στον καναπέ. Πού είναι;
στ.) Διαβάζω. Πού είμαι;
- 2.) α.) Τι κάνω στο μπάνιο;
β.) Τι κάνουμε στην κουζίνα;
γ.) Τι κάνουμε στο σαλόνι;
δ.) Τι κάνω στην κρεβατοκάμαρα;

Μετά, ακολουθεί η υποενότητα «Μίλα μου...», που δίνει έμφαση στην παραγωγή του προφορικού λόγου των παιδιών. Συγκεκριμένα, ο/η εκπαιδευτικός απευθύνεται στους/ στις μαθητές/ -τριες και τους/ τις ρωτάει πόσα και ποια δωμάτια έχει το σπίτι τους στη χώρα τους και ποια η χρήση τους, δηλαδή τι κάνουν εκεί καθημερινά. Φυσικά, τα παιδιά μπορούν να μιλούν και στη μητρική τους γλώσσα για όσα δεν ξέρουν να εκφράσουν στην ελληνική. Στο τέλος της συζήτησης όλοι μαζί καταλήγουν στο συμπέρασμα πως όλα τα σπίτια έχουν κοινούς χώρους- δωμάτια. Κατά τη διάρκεια της

συζήτησης ο/η διδάσκων/ -ουσα θα πρέπει να παροτρύνει την ενεργητική συμμετοχή των παιδιών, δίνοντας τους αρκετό χρόνο να μιλήσουν, ώστε να καλλιεργήσουν τον προφορικό τους λόγο. Αυτός, άλλωστε, είναι και ο κύριος στόχος του.

Μετά από τη συζήτηση οι μαθητές/ -τριες κάνουν μια δημιουργική δραστηριότητα ευχαρίστησης που υπάρχει στην υποενότητα «Ωρα για δημιουργία», όπου τα παιδιά κάνουν ένα ατομικό κολλάζ με θέμα «Το σπίτι που ονειρεύομαι», κόβοντας και κολλώντας τα δωμάτια που τους άρεσαν περισσότερο από τα αποκόμματα των περιοδικών που τους έδωσε παραπάνω ο/η εκπαιδευτικός. Μπορεί, στη συνέχεια, το κάθε παιδί να παρουσιάσει το κολλάζ του στην ολομέλεια της τάξης, δείχνοντας τα δωμάτια και λέγοντας τα ονόματά τους, αλλά και μια ενδεικτική ενέργεια που κάνουμε σε κάθε χώρο. Επίσης, μπορούν, μετά, να ζωγραφίσουν το αγαπημένο δωμάτιο του σπιτιού τους και να παρουσιάσουν τις ζωγραφιές τους στην τάξη.

Ακολουθούν στο βιβλίο μαθητή δραστηριότητες για την εμπέδωση του λεξιλογίου στην υποενότητα «Ωρα για εξάσκηση» και μετά η υποενότητα «Πού είναι...;» με σχετικές ασκήσεις.

Στο σημείο αυτό μπορεί να γίνει η παρακάτω δραστηριότητα. Ο/Η εκπαιδευτικός χωρίζει τα παιδιά σε δυο ανομοιογενείς ομάδες ως προς το μαθησιακό επίπεδο και το φύλο και σηκώνει εναλλάξ σε κάθε ομάδα δυο κάρτες, που δείχνουν έναν ήρωα και ένα δωμάτιο, ρωτώντας τους κάθε φορά πού είναι ο ήρωας και τι κάνουμε στο αντίστοιχο δωμάτιο. Όποια ομάδα πει τις περισσότερες σωστές απαντήσεις, είναι και η νικήτρια!

Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός έχει οργανώσει μια επίσκεψη στο σπίτι του/της ή στο σπίτι ενός παιδιού, αφού έχει συνεννοηθεί, φυσικά με τους γονείς του. Εκεί τα παιδιά παρατηρούν τον χώρο, επισκέπτονται κάθε δωμάτιο, αναγνωρίζοντας και ονομάζοντάς το. Ύστερα, απαντούν στην ερώτηση του/της δασκάλου/ -ας π.χ. «Τι κάνω/ κάνουμε στην κουζίνα, στο σαλόνι, στο μπάνιο, στην κρεβατοκάμαρα;». Ακολουθεί ένα ομαδικό παιχνίδι μέσα στο σπίτι, το κρυφτό, το οποίο έχει οργανωθεί πολύ καλά από τον/ την εκπαιδευτικό. Η μια ομάδα κρύβεται σ' ένα δωμάτιο και η άλλη την ψάχνει. Μετά, αλλάζουν οι ρόλοι της κάθε ομάδας.

Τέλος, υπάρχει μια συνοπτική παρουσίαση του γραμματικού φαινομένου και ασκήσεις, που έχουν στόχο την εμπέδωση των ρημάτων (βλέπε παραπάνω στη γραμματική) και της πρόθεσης σε. Βέβαια, ο/η εκπαιδευτικός δίνει περισσότερα παραδείγματα, αν χρειάζεται, για την καλύτερη κατανόηση τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΤΟ ΥΛΙΚΟ-ΜΕΣΑΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

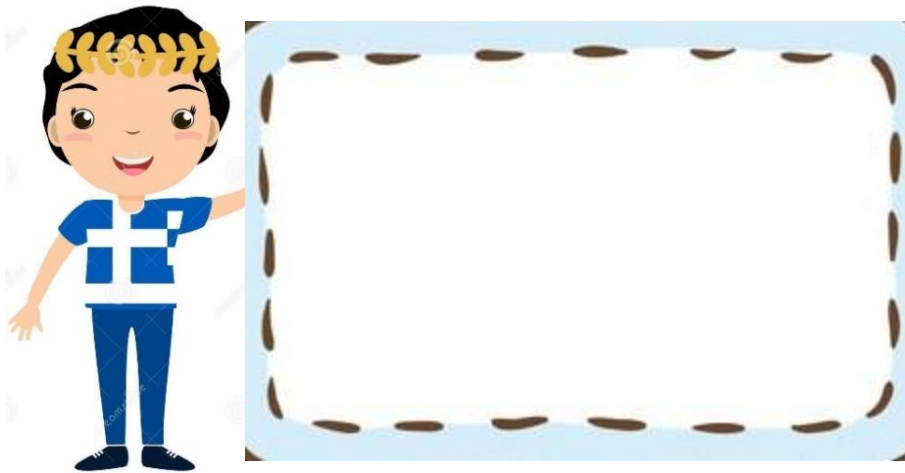
ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ

Μεσαίο Επίπεδο

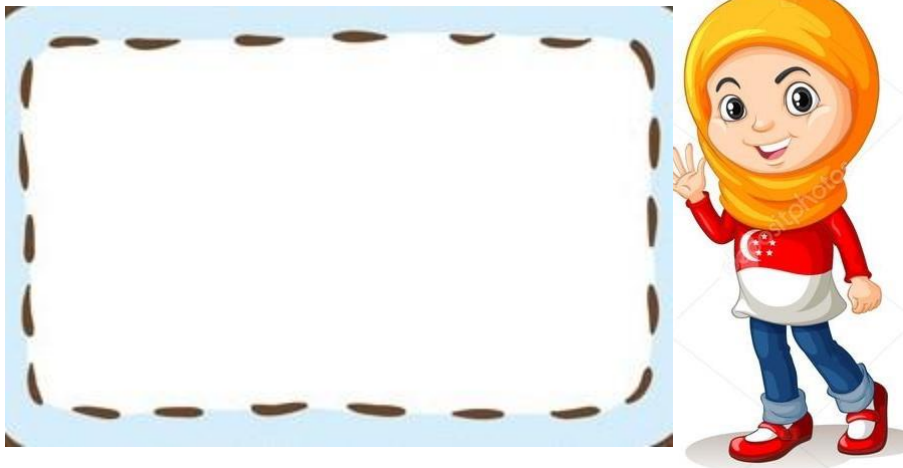

Αυτός/ή είμαι εγώ...

Γράψε το όνομά σου και βάλε την υπογραφή σου!

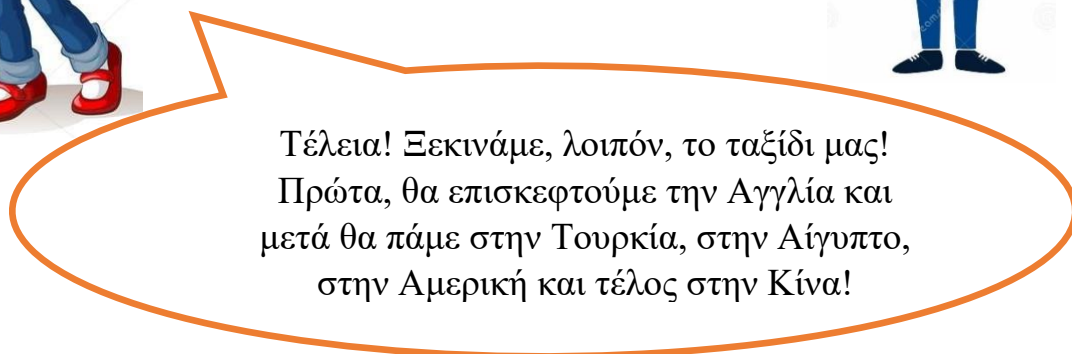

Εδώ μπορείς να κολλήσεις τη φωτογραφία σου!

1^Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ

ΛΑΩΝ

ΩΡΑ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΗ!

ΑΓΓΛΙΑ

αυγά

μπέικον

φρυγανιές

Γεια σας παιδιά!
Καλώς ήρθατε στην
Αγγλία!!

Στην **Αγγλία** το πρόχειρο φαγητό κατά τη διάρκεια της ημέρας είναι το κύριο χαρακτηριστικό της διατροφής των κατοίκων. Εξαίρεση αποτελεί το πρωινό, το οποίο θεωρείται πλήρες γεύμα. Συγκεκριμένα, το πρωί **τρώμε** αυγά, μπέικον, φρυγανιές και οι μεγάλοι, κυρίως, **πίνουν** καφέ ή τσάι.

καφές

τσάι

ΤΟΥΡΚΙΑ

κεμπάπ

σουλτζούκ λουκούμ

Γεια σας!
Καλώς ήρθατε στην
Τουρκία!!

Οι κάτοικοι της **Τουρκίας** βάζουν στο φαγητό τους καθημερινά μπαχαρικά με έντονη μυρωδιά όπως είναι, για παράδειγμα, το κύμινο για να δώσει άρωμα στα φαγητά. Διατροφική μας συνήθεια είναι να **τρώμε** ψητό κρέας, το λεγόμενο κεμπάπ, κοτόπουλο και ψάρια. Επίσης, δεν λείπουν ποτέ από το νοικοκυριό μας τα λουκούμια ‘σουλτζούκ λουκούμ’. Στους μεγάλους αρέσει πολύ να **πίνουν** καφέ, που έχει ιδιαίτερη γεύση και μαύρο τσάι.

καφές

μαύρο τσάι

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

φρούτα

ψωμί

Χαίρετε!
Καλώς ήρθατε στην
Αίγυπτο!!

Η **Αιγυπτιακή** κουζίνα είναι γνωστή για τη γεύση και χρήση φρέσκων φρούτων και λαχανικών. Η βάση στη διατροφή των κατοίκων είναι το ψωμί. Για κυρίως γεύμα **τρώμε** σούπες, μοσχαρίσιο κρέας, αρνί και περιστέρι, που είναι πολύ δημοφιλές. Τα πιάτα μας συνοδεύονται από φασόλια φάβα, σαλάτα, ρύζι ή ζυμαρικά. Τέλος, ένα καλό γεύμα τελειώνει πάντα με φρούτα.

φασόλια

σούπα

ΑΜΕΡΙΚΗ

σάντουιτς

τηγανητές πατάτες

Γεια χαρά παιδιά!
Καλώς ήρθατε στην
Αμερική!

Στην **Αμερική** οι περισσότεροι κάτοικοι **τρώνε** μεγάλες ποσότητες πρόχειρου φαγητού, όπως σάντουιτς, τηγανητές πατάτες, τηγανητό κοτόπουλο και **πίνουν** πολύ κόκα- κόλα. Αυτός ο ανθυγιεινός τρόπος διατροφής τους οδηγεί στην παχυσαρκία, που είναι ένα από τα σύγχρονα προβλήματα.

τηγανητό κοτόπουλο

κόκα- κόλα

ΚΙΝΑ

ρύζι

νουντλς

λαχανικά

Γεια σας παιδιά!
Καλώς ήρθατε
στην **Κίνα**!!

Στην **Κίνα**, το ρύζι, τα νουντλς (noodles), που μοιάζουν με μακαρόνια και τα φρέσκα λαχανικά είναι τα βασικά στοιχεία της διατροφής μας και γι' αυτό τα καταναλώνουμε σχεδόν σε κάθε γεύμα. Τα κρέατα που **τρώμε** είναι άπαχα, όπως το ψάρι, το κοτόπουλο, το μοσχάρι, η πάπια. Ακόμη, καταναλώνουμε πολύ και τα θαλασσινά. Τα πιο κλασσικά υλικά στην κινέζικη κουζίνα είναι το τοφού, ένα είδος τυριού, αλλά και παραδοσιακά μπαχαρικά και βότανα, όπως πιπέρι και τζίντζερ. Τέλος, αγαπημένη συνήθεια των κατοίκων είναι να **πίνουν** τσάι από τα μαλακά φύλλα ενός φυτού, που φυτρώνει στην Κίνα.

τοφού

τσάι

★ 3.) Ακούω και γράφω:

α.) Τρώμε

β.) Πίνουν

γ.) Τρώνε

δ.) Πίνουμε

ε.) Τρώμε.....

★ 4.) Ακούω και γράφω:

α.) Είμαι από την

β.) Είναι από την

γ.) Είμαστε από την

δ.) Είναι από την

ε.) Είστε από την.....

Μίλα μου...

- Τι παρατηρείς σχετικά με τις διατροφικές συνήθειες των παραπάνω χωρών;
- Ποια είναι τα αγαπημένα σου φαγητά στη χώρα σου;
- Ποιες είναι οι διατροφικές συνήθειες των κατοίκων στη χώρα σου;
- Γνωρίζεις τις διατροφικές συνήθειες των Ελλήνων; Αν ναι, ποιες είναι αυτές;

ΩΡΑ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ!

Με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας σου γίνεστε μικροί μάγειρες και φτιάχνετε μια απλή συνταγή της μητέρας σας ή αναζητείτε και φτιάχνετε μια συνταγή από τον τόπο καταγωγής των γονιών/παππούδων/γιαγιάδων σας

ΩΡΑ ΓΙΑ ΕΞΑΣΚΗΣΗ!

Αντιστοίχισε αρχικά τις λέξεις με τις εικόνες και έπειτα κάθε εικόνα με την αντίστοιχη χώρα, όπως στο παράδειγμα!

τοφού

κόκα- κόλα

μπέικον

φασόλια

αυγά

σουλτζούκ λουκούμ

βουντλς

ΑΓΓΛΙΑ

ΤΟΥΡΚΙΑ

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

ΚΙΝΑ

ΑΜΕΡΙΚΗ

Φτιάξε τις λέξεις, γράφοντας τα σωστά γράμματα από το συννεφάκι!

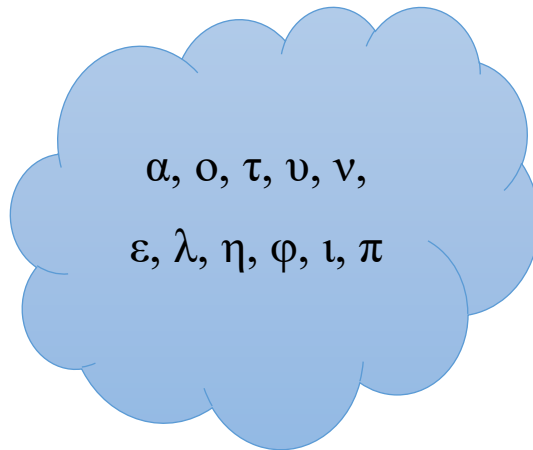
τ_γ_νητ_ς π_τά_ες

κ_μπ_π

ρ_ζ_

_ρ_γα_ι_ς

τ_γα_ητ_ κο_ο_ου_ο

σ_π_

Βρες στο κρυπτόλεξο τις λέξεις που είναι γραμμένες στο πλαίσιο και κύκλωσέ τις (οριζόντια, κάθετα ή διαγώνια)!

ΑΓΓΛΙΑ, ΤΟΥΡΚΙΑ, ΑΙΓΥΠΤΟΣ,
ΑΜΕΡΙΚΗ, ΚΙΝΑ

Α	Κ	Φ	Τ	Α	Ρ	Τ
Ι	Μ	Γ	Ο	Γ	Υ	Ο
Γ	Α	Ε	Υ	Γ	Μ	Υ
Υ	Α	Γ	Ρ	Λ	Ι	Φ
Π	Μ	Α	Κ	Ι	Ν	Α
Τ	Κ	Ι	Ι	Α	Κ	Ι
Ο	Γ	Η	Α	Ε	Λ	Η
Σ	Μ	Ε	Ρ	Ι	Κ	Η

Από πού είσαι;

Γεια σου Πέτρο!
Από πού είσαι;

Εγώ είμαι από την
Συρία! Είμαι
Σύρια!

Γεια χαρά, Αίσα!
Είμαι από την
Ελλάδα!
Είμαι Έλληνας!
Εσύ από πού είσαι;

Από πού είστε;

Γεια σας!! Από πού
είστε;

Εμείς είμαστε από
την Αίγυπτο!

Γεια σας!! Είμαστε
από την Ιαπωνία!!
Εσείς από πού είστε;

Χώρα	Εθνικότητα	
Γερμανία	Γερμανός	Γερμανίδα
Αγγλία	Άγγλος	Αγγλίδα
Γαλλία	Γάλλος	Γαλλίδα
Ιταλία	Ιταλός	Ιταλίδα
Ελλάδα	Έλληνας	Ελληνίδα
Αμερική	Αμερικάνος	Αμερικανίδα
Αφρική	Αφρικανός	Αφρικανή
Αυστραλία	Αυστραλός	Αυστραλή
Αίγυπτος	Αιγύπτιος	Αιγύπτια
Τουρκία	Τούρκος	Τουρκάλα
Κίνα	Κινέζος	Κινέζα
Ιαπωνία	Γιαπωνέζος	Γιαπωνέζα
Ολλανδία	Ολλανδός	Ολλανδέζα

Γεια σου! Είμαι η
Καρολίνα και είμαι
από την Ολλανδία!
Είμαι Ολλανδέζα!
Εσύ από πού είσαι;

Γεια χαρά! Είμαι
ο Λίο και είμαι
από την Κίνα!
Είμαι Κινέζος!

★ Συμπλήρωσε τα κενά στα συννεφάκια, όπως στο παράδειγμα:

Είμαι από την Αφρική.
Είμαι **Αφρικανός**.

Είμαι από την Ιταλία.
Είμαι

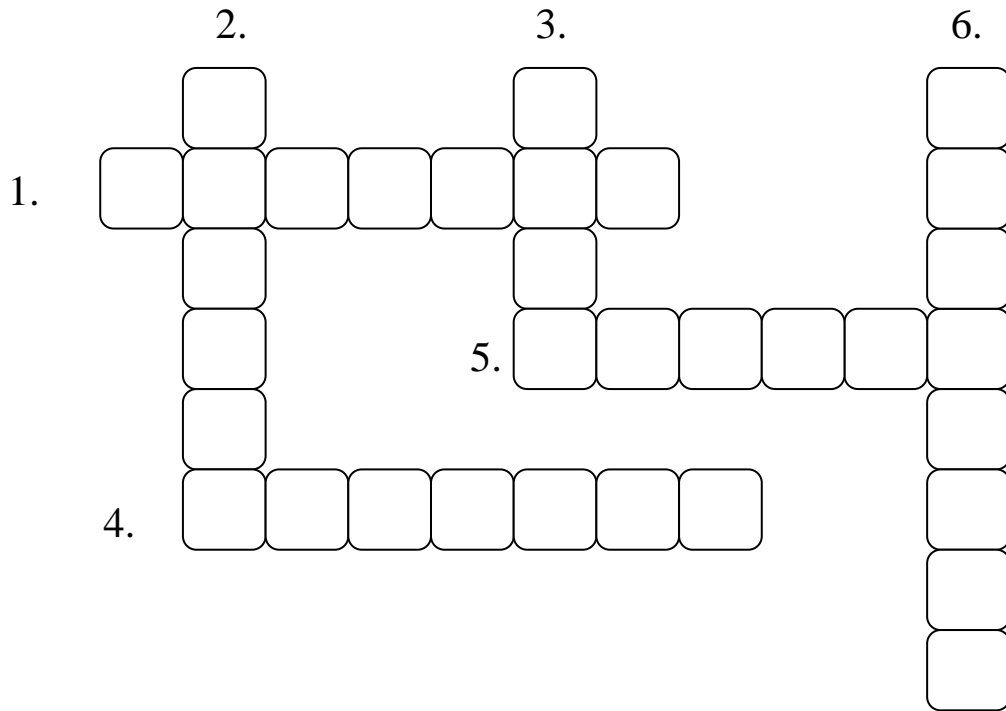
Είμαι από την
Γερμανία. Είμαι
.....

Είμαι από την Αυστραλία.
Είμαι

Συμπλήρωσε το σταυρόλεξο:

1. Είναι Γιαπωνέζος. Είναι από την
2. Είμαστε Γάλλοι. Είμαστε από την
3. Είσαι Κινέζα. Είσαι από την
4. Είστε Αιγύπτιοι. Είστε από την
5. Είμαι Άγγλος. Είμαι από την
6. Είναι Ολλανδέζες. Είναι από την

Σβήσε από το κρυπτόλεξο 10 φορές τη λέξη ΕΛΛΑΔΑ (οριζόντια και κάθετα). Μετά, γράψε τα γράμματα που απομένουν στο παρακάτω πλαίσιο και διάβασε τη φράση που σχηματίζεται.

Ε	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α	Γ	Ε
Ω	Ε	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α	Λ
Ε	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α	Ι	Λ
Λ	Μ	Α	Ι	Α	Π	Ο	Τ	Α
Λ	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α	Η	Δ
Α	Ν	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α	Α
Δ	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α	Α	Μ
Α	Ε	Ρ	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α
Ι	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α	Κ	Η

Αγαπώ- Οδηγώ- Πίνω- Τρώω

Εγώ αγαπάω/ αγαπώ τα ζώα.

Εσύ αγαπάς τα ζώα.

Αυτός/ Αυτή αγαπάει/ αγαπά τα ζώα.

Εμείς αγαπάμε τα ζώα.

Εσείς αγαπάτε τα ζώα.

Αυτοί/ Αυτές αγαπάνε τα ζώα.

Εγώ οδηγώ το ποδήλατο.

Εσύ οδηγείς το ποδήλατο.

Αυτός/ Αυτή οδηγεί το ποδήλατο.

Εμείς οδηγούμε το ποδήλατο.

Εσείς οδηγείτε το ποδήλατο.

Αυτοί/ Αυτές οδηγούνε/ οδηγούν το ποδήλατο.

Εγώ πίνω γάλα.

Εσύ πίνεις γάλα.

Αυτός/ Αυτή πίνει γάλα.

Εμείς πίνουμε γάλα.

Εσείς πίνετε γάλα.

Αυτοί/ Αυτές πίνουν γάλα.

Εγώ τρώω φαγητό.

Εσύ τρως φαγητό.

Αυτός/ Αυτή τρώει φαγητό.

Εμείς τρώμε φαγητό.

Εσείς τρώτε φαγητό.

Αυτοί/ Αυτές τρώνε φαγητό.

Άλλα ρήματα σε -ώ/ -άς (όπως το αγαπάω- ώ) :

τραγουδάω- τραγουδώ
τραγουδάς
τραγουδάει- τραγουδά
τραγουδάμε
τραγουδάτε
τραγουδάνε

τραγουδώ, παρακαλώ,
σταματώ, χαμογελώ,
πεινώ, διψώ, περπατώ,
πετώ, φιλώ, μιλώ,
ρωτώ, φορώ.

Άλλα ρήματα σε -ώ/ -είς (όπως το οδηγώ- είς) :

τηλεφωνώ
τηλεφωνείς
τηλεφωνεί
τηλεφωνούμε
τηλεφωνείτε
τηλεφωνούνε-
τηλεφωνούν

τηλεφωνώ, ευχαριστώ,
αργώ, καλώ, εξηγώ,
μπορώ, χρησιμοποιώ.

Άλλα ρήματα σε -ω/ -εις (όπως το πίνω- εις) :

The first scroll contains the following conjugations of the verb 'γράφω':

- γράφω
- γράφεις
- γράφει
- γράφουμε
- γράφετε
- γράφουν

The second scroll contains a list of other verbs in the same paradigm:

- γράφω, διαβάζω,
- ζωγραφίζω, χορεύω,
- μαγειρεύω, δουλεύω,
- πηγαίνω, αγοράζω,
- κάνω, θέλω, ανοίγω,
- βλέπω, παίζω, τρέχω.

Αλλά, πρόσεξε την εξαίρεση:

The scroll contains the following conjugations of the verb 'τρέχω':

- τρέχω
- τρέως
- τρέει
- τρέμε
- τρέτε
- τρένε

Είμαι...

Εγώ είμαι μαθητής.

Εσύ είσαι ο φίλος μου.

Ας\\

Αυτός είναι ο δάσκαλός μου.

Αυτή είναι η δασκάλα μου.

Αυτό είναι το παιχνίδι μου.

Εμείς είμαστε μαθητές.

Εσείς είστε οι φίλοι μας.

Αυτοί είναι οι γονείς μας.

Αυτές είναι οι τσάντες μας.

Αυτά είναι τα βιβλία μας.

Γράψε τη σωστή λέξη στο σωστό τύπο στις παρακάτω λέξεις:

πίνω, παίζω, έχω, οδηγώ, αγαπώ, σταματώ, τρώω

- Τα παιδιά πρέπει να όταν το φανάρι είναι πράσινο.
- Όταν κάποιος, πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός.
- - Σου αρέσει να ποδόσφαιρο;
- Το αυτό το άθλημα.
- Εμείς κάθε πρωί γάλα και ψωμί με μέλι.
- Εσείς τι γνώμη για το σχολείο;

Συμπλήρωσε τα κενά:

Εγώ φορώ καπέλο	Εγώ εξηγώ την άσκηση	Εγώ βλέπω ταινία
Εσύ καπέλο	Εσύ την άσκηση	Εσύ ταινία
Αυτός καπέλο	Αυτή την άσκηση	Αυτός ταινία
Εμείς καπέλο	Εμείς την άσκηση	Εμείς ταινία
Εσείς καπέλο	Εσείς την άσκηση	Εσείς ταινία
Αυτοί καπέλο	Αυτές την άσκηση	Αυτοί ταινία

Κύκλωσε το χαμογελαστό προσωπάκι 😊 , όταν η πρόταση είναι σωστή και το λυπημένο προσωπάκι 😞 , όταν η πρόταση είναι λάθος.

- Ο Γιάννης μιλάει ευγενικά στους άλλους.
Ο Γιάννης μιλώ ευγενικά στους άλλους.

- Εγώ αγαπώ πολύ τις γάτες.
Εγώ αγαπάς πολύ τις γάτες.

- Ο μπαμπάς μου οδηγώ μηχανάκι.
Ο μπαμπάς μου οδηγεί μηχανάκι.

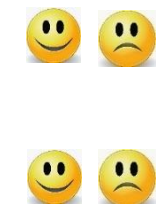
- Η Μαρία και ο Πέτρος τρώμε δημητριακά.
Η Μαρία και ο Πέτρος τρώνε δημητριακά.

- Σας αρέσει να πίνετε πορτοκαλάδα;
Σας αρέσει να πίνουν πορτοκαλάδα;

- Τα περισσότερα παιδιά ζωγραφίζουν με όλη τους τη φαντασία.
Τα περισσότερα παιδιά ζωγραφίζουμε με όλη τους τη φαντασία.

➤ Ο Ζαχίρ τραγουδάς πολύ ωραία, γι' αυτό και είναι στη χορωδία του σχολείου. 😊 😞

Ο Ζαχίρ τραγουδάει πολύ ωραία, γι' αυτό και είναι στη χορωδία του σχολείου. 😊 😞

➤ Μπορείς να μου δώσεις σε παρακαλώ ένα μολύβι; 😊 😞

Μπορώ να μου δώσεις σε παρακαλώ ένα μολύβι; 😊 😞

★ Συμπλήρωσε τα κενά:

Εγώ είμαι Κινέζος.

Εσύ Άγγλος.

Αυτός Τούρκος.

Αυτή Αιγύπτια.

Εμείς Ιταλοί.

Εσείς Έλληνες.

Αυτοί Αμερικάνοι.

Αυτές Γαλλίδες.

★ Συμπλήρωσε τις παρακάτω προτάσεις με το σωστό τύπο του ρήματος είμαι:

❖ Εγώ και ο Βασίλης ξαδέρφια.

❖ - Εσείς οι γονείς της Μαρίας;

- Ναι, εμείς

- ❖ Εγώ χαρούμενος, όταν παίζω με τους φίλους μου.
- ❖ Το αγαπημένο μου μάθημα η Γυμναστική.
- ❖ - Εσύ ο αδερφός του Νίκου;
- Ναι, εγώ
- ❖ Τα φρούτα πολύ υγιεινά για όλους.

Γράψε στον άλλον αριθμό, όπως στο παράδειγμα:

- Εγώ είμαι παιδί ⇒ **Εμείς είμαστε παιδιά.**
- Εσύ είσαι δασκάλα. ⇒
- Αυτός είναι ηθοποιός. ⇒
- Αυτή είναι ζωγράφος. ⇒
- Αυτό είναι ένα βιβλίο. ⇒
- Εμείς είμαστε μαθητές. ⇒
- Εσείς είστε αθλητές. ⇒
- Αυτοί είναι τραγουδιστές. ⇒
- Αυτές είναι αδερφές. ⇒
- Αυτά είναι ποδήλατα. ⇒

ΩΡΑ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΗ!

Λοιπόν, Αίσα, δύο είναι οι βασικοί τύποι κατοικίας στην Ελλάδα και σε πολλές άλλες χώρες του κόσμου: η μονοκατοικία και η πολυκατοικία.

Η **μονοκατοικία** είναι ένα σπίτι όπου κατοικεί μία οικογένεια ή ένας άνθρωπος που ζει μόνος του. Το σπίτι αυτό μπορεί να είναι είτε ένα απλό ισόγειο κτίριο είτε μια πιο σύνθετη κατασκευή. Μονοκατοικίες βρίσκονται περισσότερο στα προάστια των πόλεων, σε μικρές πόλεις και σε χωριά, όπου δηλαδή υπάρχει άνεση χώρου.

Ο δεύτερος βασικός τύπος κατοικίας, η **πολυκατοικία**, είναι ένα κτίριο που αποτελείται από πολλούς ορόφους, που έχουν διαμορφωθεί σε διαφορετικούς χώρους κατοικιών, στα διαμερίσματα. Οι πολυκατοικίες συναντώνται περισσότερο σε μεγάλες πόλεις και δημιουργήθηκαν από την ανάγκη να δοθεί λύση στο πρόβλημα στέγασης των ανθρώπων που συγκεντρώθηκαν σ' αυτές.

Μάλιστα!
Τώρα
κατάλαβα!

μονοκατοικία

πολυκατοικία

Από: maik@windowslive.com

Προς: petros@gmail.com

aisa2@gmail.com

Ημερομηνία: Πέμ, 7 Φεβ 2019, 1:10μ.μ.

Θέμα: Οι ουρανοξύστες!

Γεια σας παιδιά,
είμαι ο Μάικ! Εμείς στην Αμερική έχουμε πολλούς ουρανοξύστες. Ο **ουρανοξύστης** είναι ένα εντυπωσιακό αρχιτεκτονικό φαινόμενο της εποχής μας, ένα εξαιρετικά υψηλό κτίριο. Ονομάζεται έτσι γιατί λόγω του ύψους του, «ξύνει» μεταφορικά τον ουρανό. Οι ουρανοξύστες έχουν πάρα πολλούς ορόφους και ύψος πάνω από 100 μέτρα.

Σας περιμένω στο δικό μου σπίτι σε έναν ουρανοξύστη!

ουρανοξύστης

Από: anana@hotmail.com

Προς: petros@gmail.com

aia2@gmail.com

Ημερομηνία: Παρ, 8 Φεβ 2019, 18:15μ.μ.

Θέμα: Τα ιγκλού!

Γεια χαρά παιδιά,

είμαι η Ανάνα και είμαι Εσκιμώα! Το **ιγκλού** είναι μια κατοικία κατασκευασμένη από ορθογώνια κομμάτια πάγου που τοποθετούνται σε κυκλική διάταξη σχηματίζοντας ένα κυκλικό σπίτι. Ιγκλού μπορείς να συναντήσεις στους πόλους όπου οι θερμοκρασίες είναι χαμηλές, κυρίως από τους Ινουίτ (Εσκιμώους). Τα ιγκλού θερμαίνονται εύκολα και μας προφυλάσσουν από το κρύο. Παρόλο που οι περισσότεροι Εσκιμώοι μένουν πλέον σε σπίτια από πέτρες ή ξύλα ή σε σκηνές από δέρμα, συνηθίζουν ακόμη να κατασκευάζουν ιγκλού, ειδικά όταν ταξιδεύουν.

Φιλιά!

ιγκλού

Από: naomi@hotmail.com

Προς: petros@gmail.com

aisa2@gmail.com

Ημερομηνία: Τρ, 12 Φεβ 2019, 16:15μ.μ.

Θέμα: Οι παγόδες!

Χαίρετε,
είμαι η Ναόμι! Εμείς στην Ιαπωνία έχουμε τις παγόδες! Η **παγόδα** είναι ένα ασυνήθιστο σπίτι από τα άλλα. Συνήθως έχει πάνω από δύο ορόφους και η σκεπή της είναι τριγωνική. Πολλές φορές υπάρχουν διάφορα αγάλματα έξω από το σπίτι και πάνω στη σκεπή. Αυτά σχηματίζουν φίδια και διάφορα άλλα, όπου οι Γιαπωνέζοι δείχνουν τι πιστεύουν. Ελπίζω να μας επισκεφτείτε!

παγόδα

Από: mporis@gmail.com

Προς: petros@gmail.com

aisa2@gmail.com

Ημερομηνία: Τετ, 13 Φεβ 2019, 20:45μ.μ.

Θέμα: Οι σκηνές!

Γεια σας παιδιά,
είμαι ο Μπόρις και είμαι από την Μογγολία! Εμείς
εκεί ζούμε σε σκηνές! Η **σκηνή** είναι ένα φορητό
αδιάβροχο προστατευτικό κάλυμμα, το οποίο
δημιουργεί καταφύγιο από τη βροχή και το χιόνι και
μας προστατεύει από το κρύο και τη ζέστη. Σήμερα,
υπάρχουν σκηνές που είναι κατασκευασμένες με
σύγχρονο τρόπο και γίνονται καταφύγια των
κυνηγών, αλλά και μόνιμες κατοικίες κάποιων λαών
της κεντρικής Ασίας. Επίσης, χρησιμοποιούνται για
διασκέδαση, κατασκήνωση και για δημόσιες
συγκεντρώσεις, όπως για παράδειγμα τσίρκα.
Σας χαιρετώ και σας περιμένω!

σκηνή

Από: folami@gmail.com

Προς: petros@gmail.com
aisa2@gmail.com

Ημερομηνία: Τετ, 13 Φεβ 2019, 20:13μ.μ.

Θέμα: Οι σπηλιές!

Γεια και από μένα,
είμαι ο Φολάμι! Είμαι από την Αφρική! Σε κάποιες περιοχές της Αφρικής, όπως η Τυνησία τα σπίτια σε **σπηλιές** αποτελούν άριστες κατοικίες όλο τον χρόνο, γιατί παρέχουν προστασία από τον ήλιο και τους ανέμους της ερήμου. Σήμερα, πολλά έχουν μετατραπεί σε μοναδικά ξενοδοχεία.

Εγώ και η οικογένειά μου σας περιμένουμε!

σπηλιές

Από: asir@windowlive.com

Προς: petros@gmail.com
aisa2@gmail.com

Ημερομηνία: Παρ, 15 Φεβ 2019, 11:25π.μ.

Θέμα: Οι καλύβες!

Γεια σας,
είμαι η Ασίρ και είμαι από την Αφρική! Στη Νότια Αφρική οι στρογγυλεμένες **καλύβες** κατασκευάζονται από φυσικά υλικά, όπως πέτρα και κλαδιά. Όπως και τα ιγκλού, αυτές οι παραδοσιακές κατοικίες χρησιμοποιούνται ως προσωρινά καταφύγια κυνηγιού. Όταν θέλετε, μπορείτε να ρθείτε!
Πολλά φιλά!

καλύβα

Πόσα διαφορετικά είδη σπιτιών υπάρχουν στον κόσμο, ανάλογα με το κλίμα και τις συνθήκες που επικρατούν σε κάθε τόπο!!

Αλήθεια!! Είναι εντυπωσιακό!!

Ακούω και γράφω:

- 1.) Μένω σε μια
- 2.) Μένει σε μια
- 3.) Μένουμε σε μια
- 4.) Μένω σε έναν
- 5.) Μένει σε μια
- 6.) Μένουμε σε μια

Μίλα μου...

- Τι είδους κατοικίες υπάρχουν στη χώρα σου;
- Εσύ πού μένεις;

ΩΡΑ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ!

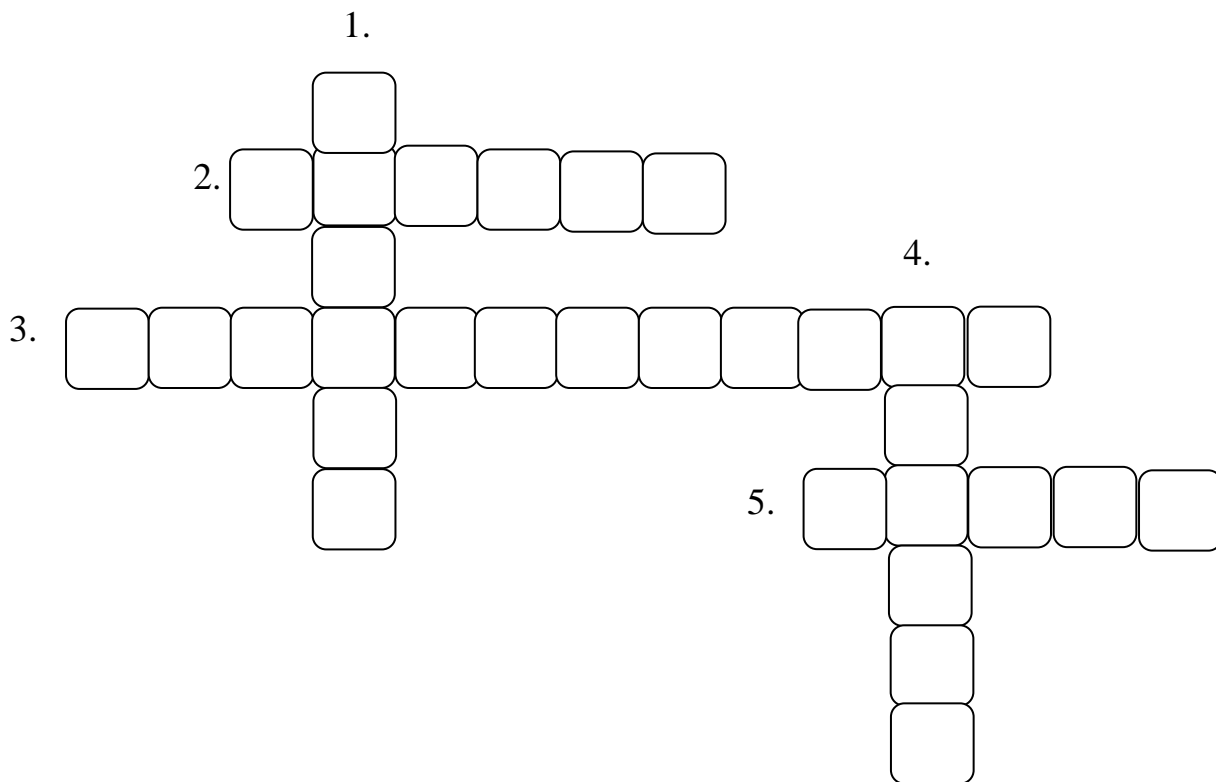
Με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας σου γίνεστε μικροί πολιτικοί μηχανικοί και συνεργάζεστε για να κατασκευάσετε μια μακέτα. Η μια ομάδα φτιάχνει μια μακέτα με τα διάφορα είδη κατοικιών που γνωρίσατε και η άλλη μια μακέτα της γειτονιάς του σχολείου σας. Αποφασίστε τι θα κάνετε!

ΩΡΑ ΓΙΑ ΕΞΑΣΚΗΣΗ!

Συμπλήρωσε το σταυρόλεξο:

1. Αυτό το σπίτι έχει τριγωνική σκεπή.
2. Η κατοικία αυτή προστατεύει από τους ανέμους της ερήμου.
3. Ένας βασικός τύπος κατοικίας που υπάρχει στην Ελλάδα.
4. Το σπίτι των Εσκιμώων.
5. Το σπίτι αυτό μετακινείται εύκολα από τόπο σε τόπο.

Βάζω ✓ στο σωστό κουτάκι, ανάλογα με το πού βρίσκεται το κάθε είδος σπιτιού.

	στους πόλους	στην Αφρική	στην Αμερική	στην Ιαπωνία	στην Ασία	στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες
 καλύβα						
 πολυκατοικία						
 ουρανοξύστης						
 ιγκλού						
 παγόδα						
 σκηνή						

Βρες τη σωστή λέξη και κύκλωσε.

1.

A.) ένα ισόγειο σπίτι
B.) ένα σπίτι που μένει ένας άνθρωπος
Γ.) ένα σπίτι με ένα μόνο δωμάτιο

 Η μονοκατοικία είναι

2.

A.) τριγώνου
B.) κύκλου
Γ.) τετραγώνου

 Το ιγκλού είναι ένα σπίτι σε σχήμα

3.

A.) ορυκτά υλικά
B.) τεχνητά υλικά
Γ.) φυσικά υλικά

 Οι καλύβες κατασκευάζονται από

4.

A.) γλάστρες με λουλούδια
B.) αγάλματα
Γ.) γυάλινα διακοσμητικά που απεικονίζουν φίδια

 Έξω απ' την παγόδα υπάρχουν

5.

A.) μονοκατοικίας
B.) πολυκατοικίας
Γ.) γκαρσονιέρας

 Η θεία μου μένει σ' ένα μικρό διαμέρισμα στον 4^ο όροφο μιας

6.

A.) καλύβες
B.) σκηνές
Γ.) σπηλιές

 Οι έχουν μετατραπεί σε μοναδικά ξενοδοχεία.

Βάλε ✓ σε όποια πρόταση είναι σωστή και × σε όποια είναι λάθος.

Προτάσεις	Σωστή 	Λάθος
1.) Ο ουρανοξύστης είναι ένα υψηλό κτίριο με πάρα πολλούς ορόφους.		
2.) Πολυκατοικίες υπάρχουν μόνο στην Ελλάδα.		
3.) Η σκηνή χρησιμοποιείται για διασκέδαση, κατασκήνωση, αλλά και για δημόσιες συγκεντρώσεις.		
4.) Η πολυκατοικία βρίσκεται περισσότερο σε μικρές πόλεις και χωριά.		
5.) Τα ιγκλού προφυλάσσουν τους Εσκιμώους από τη ζέστη των πάγων.		
6.) Η πολυκατοικία είναι ένα κτίριο που έχει πολλούς ορόφους και πολλά διαμερίσματα.		
7.) Η παγόδα είναι μια ισόγεια κατοικία.		
8.) Βασικός τύπος κατοικίας που υπάρχει στους πόλους είναι η μονοκατοικία.		
9.) Τα ιγκλού και οι καλύβες χρησιμοποιούνται ακόμη και σήμερα ως μόνιμες κατοικίες.		
10.) Οι σπηλιές και οι καλύβες είναι είδη σπιτιών που υπάρχουν στην Αφρική.		

Πού μένεις;/ Πώς είναι το σπίτι σου;

Γεια σου Τζέσικα!
Τι κάνεις; Πού
μένεις; Σε τι είδος
σπιτιού εννοώ...

Γεια σου Αίσα! Είμαι
καλά! Εσύ; **Μένω σε**
έναν ουρανοξύστη,
στον 45^ο όροφο.

Και γω καλά είμαι! Πω πω!
Πρέπει να είναι πολύ ωραία
να μένεις τόσο ψηλά! Πώς
είναι το σπίτι σου;

Ναι, είναι ωραία! Το σπίτι μου είναι **καινούριο**, αλλά **μικρό**. Είναι, ακόμη, ευάερο και ευήλιο, δηλαδή **φωτεινό, ηλιόλουστο**. Έχει σαλόνι, κουζίνα, μπάνιο και άλλα δύο μικρά υπνοδωμάτια, είναι, δηλαδή, **δυάρι**. Το ένα υπνοδωμάτιο είναι για τους γονείς μου και το άλλο το μοιράζομαι μαζί με τον αδερφό μου. Το σπίτι μου βρίσκεται στο κέντρο της πόλης που ζούμε. Δεν έχει μπαλκόνι, αλλά γύρω- γύρω παράθυρα και βλέπει σε μια κεντρική, **τεράστια** λεωφόρο. Η θέα δεν είναι καθόλου **ωραία** από κει, γιατί το μόνο που βλέπουμε είναι αυτοκίνητα και άλλους ουρανοξύστες. Επίσης, δυστυχώς δεν έχουμε ούτε κήπο, ούτε αυλή για να παίζουμε.

Εσύ, Αίσα, πού μένεις και πώς είναι το σπίτι σου;

Α μάλιστα! Τότε είσαι πολύ τυχερή!!

Εγώ μένω στο ισόγειο μιας πολυκατοικίας. Το διαμέρισμα μας μπορεί να είναι **παλιό**, αλλά είναι **μεγάλο** κι αυτό μας βολεύει, γιατί είμαστε **μεγάλη** οικογένεια. Επίσης, είναι ευάερο, αλλά δεν είναι ευήλιο. Είναι λίγο **σκοτεινό**, επειδή βρίσκεται στο ισόγειο και δεν το βλέπει ο ήλιος. Το σπίτι μου έχει έναν ενιαίο, **μεγάλο** χώρο, που είναι η σαλοκουζίνα, ένα μπάνιο κι άλλα τρία υπνοδωμάτια, δηλαδή είναι τριάρι. Εγώ έχω το δικό μου δωμάτιο.

Το σπίτι μου, ακόμη, έχει ένα μπαλκόνι, το οποίο οδηγεί στον **ακάλυπτο** της πολυκατοικίας, που είναι κάτι σαν **μικρή** αυλή, που μπορούν να τη χρησιμοποιούν όλοι οι κάτοικοι της πολυκατοικίας. Οπότε, θέα δεν έχουμε ούτε εμείς, αλλά τουλάχιστον έχουμε χώρο για να παίζουμε.

ΧΡΗΣΙΜΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Το σπίτι

- κατοικώ, ζω, μένω σε...
- μικρό # μεγάλο
- ψηλό # χαμηλό
- παλιό # καινούριο
- ηλιόλουστο, φωτεινό # σκοτεινό
- ευάερο (=που αερίζεται καλά)
- ευήλιο (= που το βλέπει ο ήλιος)

Το διαμέρισμα

- δυάρι, τριάρι (= με δυο, τρία δωμάτια)
- πρώτος, δεύτερος... όροφος
- ισόγειο

Η περιοχή του σπιτιού

- 1.) στο κέντρο της πόλης
- 2.) έξω από την πόλη
- 3.) στην εξοχή
- 4.) στο χωριό

Οι εσωτερικοί χώροι

- 1.) το σαλόνι
- 2.) η κουζίνα
- 3.) η σαλοκουζίνα
- 4.) το μπάνιο
- 5.) το υπνοδωμάτιο

Οι εξωτερικοί χώροι

- 1.) το παράθυρο
- 2.) το μπαλκόνι
- 3.) η θέα (το σπίτι βλέπει σε..)
- 4.) η αυλή
- 5.) ο κήπος
- 6.) το γκαράζ

Εσύ πού μένεις;
Πώς είναι το σπίτι
σου;

Συμπλήρωσε τα κενά με τη σωστή λέξη από το παρακάτω πλαίσιο.

Προσοχή! Κάποιες λέξεις περισσεύουν.

σαλόνι, κήπος, πολυκατοικία, εξοχή, ευάερο, κουζίνα, παγόδα, γκαράζ, θέα, μονοκατοικία, μπάνιο, αγάλματα, σαλοκουζίνα, μπαλκόνι, ουρανοξύστης, ευήλιο, υπνοδωμάτια, αυλή, διακοσμητικά

Ζω σε μια σ' ένα χωριό. Το σπίτι μου είναι μεγάλο, και ευήλιο. Έχει, κουζίνα, μπάνιο και τέσσερα Εγώ έχω το δικό μου δωμάτιο. Επίσης, έχει μια μεγάλη για να καθόμαστε έξω και να παίζουμε, ένα για το αυτοκίνητό μας και έναν για να φυτεύουμε λουλούδια. Έχουμε πολύ ωραία από το σπίτι μας, καθώς βλέπει στον κάμπο και στο βουνό.

Κατοικώ σε μια έξω απ' την πόλη.
Το σπίτι μου είναι μεγάλο, ευάερο και
Έχει, μπάνιο και τρία
..... . Ακόμη, έχει και
..... για το αυτοκίνητο του μπαμπά. Στον
..... μας, εκτός από τα λουλούδια,
υπάρχουν και διάφορα Η
από το σπίτι μας είναι φανταστική, αφού βλέπει
σε μια λίμνη.

Συμπλήρωσε τις προτάσεις, σύμφωνα με το πώς είναι το σπίτι σου.

- ❖ Μένω σε
- ❖ Το σπίτι μου είναι στον όροφο.
- ❖ Το σπίτι μου είναι (παράδειγμα: μεγάλο/ μικρό).
- ❖ Είναι και (παράδειγμα: παλιό/ καινούριο και ευάερο/ευήλιο ή σκοτεινό).
- ❖ Βρίσκεται
- ❖ Βλέπει σε (παράδειγμα: ένα πάρκο, έναν δρόμο, στη θάλασσα, στο βουνό κτλ...).
- ❖ Έχει μπροστά/ πίσω/ γύρω- γύρω (παράδειγμα: αυλή, κήπο, μπαλκόνι, παράθυρα κτλ...).
- ❖ Έχει υπνοδωμάτια.
- ❖ Έχει (παράδειγμα: σαλόνι, κουζίνα ή σαλοκουζίνα, μπάνιο, κρεβατοκάμαρα, παιδικό δωμάτιο).
- ❖ Έχω (παράδειγμα: δικό μου δωμάτιο ή ένα δωμάτιο μαζί με τον/ την αδερφό/ αδερφή μου).

Χωριστείτε σε τέσσερις ομάδες! Η κάθε ομάδα θα αναλάβει να περιγράψει μία από τις παρακάτω εικόνες. Θα σας βοηθήσει η περιγραφή της Τζέσικας και της Αίσας παραπάνω, αλλά και το χρήσιμο λεξιλόγιο.

Να θυμάστε ότι τα κείμενά σας θα δημοσιευτούν στη σχολική ιστοσελίδα!

Μεγάλος, -η, -ο/ Μικρός, -ή, -ό/ Καινούριος, -α, -ο

Ενικός Αριθμός	
Ο Ντέιβιντ είναι <u>ο</u> <u>μεγάλος</u> μου αδερφός.	Αγαπάει πολύ <u>τον</u> <u>μεγάλο</u> της αδερφό.
Η Τζούλια είναι <u>η</u> <u>μεγάλη</u> του αδερφή.	Μαλώνω πολύ με <u>τη</u> <u>μεγάλη</u> μου αδερφή.
<u>Το</u> <u>μεγάλο</u> μου σπίτι βρίσκεται στην εξοχή.	Η Μαρία έχει ένα <u>μεγάλο</u> σπίτι με θέα στο βουνό.

Πληθυντικός Αριθμός	
Μου αρέσουν πολύ <u>οι</u> <u>μεγάλοι</u> πίνακες ζωγραφικής.	Η Άννα λατρεύει <u>τους</u> <u>μεγάλους</u> πίνακες ζωγραφικής.
<u>Οι</u> <u>μεγάλες</u> ντουλάπες είναι χρήσιμες, γιατί βάζεις ό,τι θέλεις μέσα.	Στο σπίτι της έχει πολύ <u>μεγάλες</u> ντουλάπες, που είναι πρακτικό για την αποθήκευση πραγμάτων.
<u>Τα</u> <u>μεγάλα</u> δωμάτια είναι άνετα για να παίζουν τα παιδιά.	Το σπίτι του Γιάννη έχει <u>μεγάλα</u> δωμάτια.

Ενικός Αριθμός	
Ο Νίκος είναι <u>ο μικρός</u> αδερφός της Μαρίας.	Είναι αγαπημένος με <u>τον μικρό</u> του αδερφό και ποτέ δε μαλώνουν.
Η μικρή μου αδερφή είναι πολύ <u>καλή</u> μαθήτριά.	Η Μπέτυ μαλώνει συνεχώς με <u>την μικρή</u> της αδερφή.
<u>Το μικρό</u> σπίτι στο λιβάδι ήταν μια πολύ ωραία οικογενειακή σειρά στην τηλεόραση.	Μου αρέσει πολύ <u>το μικρό</u> φοιτητικό σπίτι του ξαδέρφου μου.

Πληθυντικός Αριθμός	
<u>Οι μικροί</u> κύριοι και <u>οι μικρές</u> κυρίες είναι μια σειρά βιβλίων με διάφορες ιστορίες για παιδιά.	Λατρεύω να διαβάζω <u>τους μικρούς</u> κύριους και <u>τις μικρές</u> κυρίες, γιατί διαβάζω πολύ.
<u>Τα μικρά</u> παιδιά κάνουν ζημιές άθελά τους.	Η Ειρήνη αγαπάει πολύ <u>τα μικρά</u> παιδιά, γι' αυτό και έγινε νηπιαγωγός.

Ενικός Αριθμός	
<u>Ο</u> <u>καινούριος</u> μας σκύλος τρέχει πολύ γρήγορα.	Ο φίλος μου πήρε έναν <u>καινούριο</u> σκύλο, που είναι πολύ φιλικός με όλους.
<u>Η</u> <u>καινούρια</u> μας τηλεόραση είναι πολύ μεγάλη.	Η θεία μου πήρε μια <u>καινούρια</u> τηλεόραση σε πολύ καλή ευκαιρία.
<u>Το</u> <u>καινούριο</u> φόρεμα της μαμάς είναι πολύ ωραίο.	Η Άννα πήρε ένα <u>καινούριο</u> φόρεμα.

Πληθυντικός Αριθμός	
<u>Οι</u> <u>καινούριοι</u> υπολογιστές του σχολείου είναι πολύ γρήγοροι.	Το σχολείο πήρε <u>καινούριους</u> υπολογιστές για την αίθουσα πληροφορικής.
<u>Οι</u> <u>καινούριες</u> μπότες μου είναι καφέ με λουράκια.	Η ξαδέρφη μου πήρε <u>καινούριες</u> μπότες.
<u>Τα</u> <u>καινούρια</u> παπούτσια του Κώστα ήταν πολύ ακριβά.	Ο Λίο θέλει να αγοράσει <u>καινούρια</u> αθλητικά παπούτσια.

Άλλα επίθετα σε -ος, -η, -ο

μεγάλος
μεγάλη
μεγάλο

πράσινος, κίτρινος, μαύρος,
κόκκινος, άσπρος, όμορφος,
γρήγορος, έξυπνος, χρήσιμος

Άλλα επίθετα σε -ός, -ή, -ό

μικρός
μικρή
μικρό

καλός, φτηνός, ακριβός,
δυνατός, σοβαρός, αργός,
ψηλός, χαμηλός, κοντός,
οικονομικός

Άλλα επίθετα σε -ός, -ή, -ό

καινούριος
καινούρια
καινούριο

νέος, παλιός, τεράστιος,
άγριος, κρύος, αστείος,
γαλάζιος, άδειος, ωραίος

Βρες το σωστό και αντιστοίχισε, όπως στο παράδειγμα:

<ul style="list-style-type: none">• όμορφα κορίτσια	<ul style="list-style-type: none">• έξυπνο παιδί
<ul style="list-style-type: none">• όμορφες	<ul style="list-style-type: none">• έξυπνος
<ul style="list-style-type: none">• ψηλά πύργοι	<ul style="list-style-type: none">• άσπρη μπλούζα
<ul style="list-style-type: none">• ψηλοί	<ul style="list-style-type: none">• άσπρες
<ul style="list-style-type: none">• κόκκινες ζακέτες	<ul style="list-style-type: none">• παλιοί παπούτσια
<ul style="list-style-type: none">• κόκκινα	<ul style="list-style-type: none">• παλιά
<ul style="list-style-type: none">• τεράστιο σπίτι	<ul style="list-style-type: none">• μεγάλοι πίνακες
<ul style="list-style-type: none">• τεράστιος	<ul style="list-style-type: none">• μεγάλες
<ul style="list-style-type: none">• δυνατά άντρες	<ul style="list-style-type: none">• νέα γυναίκα
<ul style="list-style-type: none">• δυνατοί	<ul style="list-style-type: none">• νέο

Συμπλήρωσε τις σωστές καταλήξεις από το πλαίσιο στις λέξεις:

- ☺ Στο σαλόνι της έχει δυο μεγάλ..... και ακριβ..... πίνακες ζωγραφικής.
- ☺ Η Μαρία έχει στο σπίτι της ένα τεράστι..... μπαλκόνι με πολλές όμορφ..... γλάστρες.
- ☺ Ο Ντέιβιντ είναι ένας πολύ καλ..... αλλά και έξυπν..... μαθητής, γι' αυτό και θα αριστεύσει.
- ☺ Τα σοβαρ..... του λόγια τον έβαλαν σε σκέψη.
- ☺ Ο Γιώργος που είναι πιο ψηλ....., βάζει περισσότερα καλάθια στο μπάσκετ από τον Πέτρο, που είναι πιο κοντ.....
- ☺ Λέει τόσα πολλά αστεί..... ανέκδοτα, που όλοι τον θέλουν στην παρέα τους.
- ☺ Ο άνεμος ήταν τόσο δυνατ....., που τα σήκωσε όλα στο πέρασμά του.
- ☺ Το συγκεκριμένο μαγαζί έχει πολύ οικονομικ..... τιμές, γι' αυτό και το προτιμούν πολλοί.

Επίλεξε το σωστό:

- Η μαμά μου αγόρασε μια τσάντα.
 - α.) μαύρα
 - β.) μαύρη
 - γ.) μαύρες

- Της αρέσουν τα αυτοκίνητα.
 - α.) γρήγορα
 - β.) γρήγοροι
 - γ.) γρήγορη

- Ο Νίκος παίζει κάθε μέρα με τον του αδερφό.
 - α.) μικροί
 - β.) μικρά
 - γ.) μικρό

- Ο μου φίλος ξέρει να παίζει καλά τένις.
 - α.) καινούριος
 - β.) καινούριοι
 - γ.) καινούρια

- Οι άνθρωποι πρέπει να σέβονται τους ηλικιωμένους.
 - α.) νέα
 - β.) νέοι
 - γ.) νέους

- Του έδωσε τρεις πολύ συμβουλές για τη μελλοντική του καριέρα.
 - α.) χρήσιμα
 - β.) χρήσιμοι
 - γ.) χρήσιμες

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ/ ΤΗΝ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

(μεγαίο επίπεδο)

1^Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Θέμα: Διατροφικές Συνήθειες Λαών

Ο Γενικός Σκοπός της ενότητας είναι να αποκτήσουν το βασικό λεξιλόγιο που αφορά στις διατροφικές συνήθειες των κατοίκων διαφόρων χωρών, αλλά και να ζητούν και να δίνουν πληροφορίες για τον εαυτό τους και για άλλα πρόσωπα σχετικά με το ονοματεπώνυμο, την ηλικία, την εθνικότητα και τα ενδιαφέροντά τους.

Στόχοι: Οι μαθητές/-τριες θα πρέπει:

- να γνωρίσουν διάφορες χώρες και τις αγαπημένες διατροφικές συνήθειες των κατοίκων σε κάθε χώρα.
- να εξοικειωθούν με το λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας.
- να ακούσουν προσεκτικά και να κατανοήσουν απλές προτάσεις, τις οποίες εκφωνεί ο/η εκπαιδευτικός. (κατανόηση προφορικού λόγου)
- να παράγουν προφορικό λόγο.
- να δίνουν πληροφορίες σχετικά με τα αγαπημένα τους φαγητά και γενικά τη διατροφή στη χώρα τους, αλλά και τις διατροφικές συνήθειες των κατοίκων.
- να μάθουν να ρωτούν για την καταγωγή ενός ή πολλών ατόμων.
- να δίνουν πληροφορίες για τον εαυτό τους ως προς την εθνικότητα.
- να ζητούν και να δίνουν πληροφορίες για τον εαυτό τους και για άλλα πρόσωπα σχετικά με το ονοματεπώνυμο, την ηλικία, την εθνικότητα και τα ενδιαφέροντά τους (αγαπημένο φαγητό και χόμπυ).
- να εμπεδώσουν τον Ενεστώτα των συνηρημένων ρημάτων και των δύο τάξεων στην ενεργητική φωνή (π.χ. αγαπάω/ ώ, αγαπάς, αγαπά... και οδηγώ, οδηγείς, οδηγεί...).
- να εμπεδώσουν τον Ενεστώτα Οριστικής των βαρύτονων ρημάτων στην ενεργητική φωνή (π.χ. πίνω, πίνεις, πίνει...).
- να μάθουν το ρήμα «τρώω» στον Ενεστώτα Οριστικής.
- να μάθουν το ρήμα «είμαι» στον Ενεστώτα: είμαι, είσαι, είναι, είμαστε, είστε, είναι.
- να γράψουν μια ιστορία και να την εικονογραφήσουν.
- να συνεργάζονται αρμονικά μεταξύ τους, δουλεύοντας ομαδικά.

- να φτιάχνουν διάφορες κατασκευές.

Φράσεις/ Λεξιλόγιο:

- το λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας
- - «Από πού είσαι;»
- «Είμαι από...»
- - «Από πού είστε;»
- «Είμαστε από...»
- - «Πώς σε λένε;»
- «Με λένε...» ή «Το όνομά μου είναι...»
- «Τον/Την λένε...»/ «Το όνομά του/της είναι...»
- - «Πόσο χρονών είσαι;»
- «Είμαι... χρονών»
- «Είναι... χρονών»
- - «Ποιο είναι το αγαπημένο σου φαγητό;»
- «Το αγαπημένο μου φαγητό είναι...»
- «Το αγαπημένο του/της φαγητό είναι...»
- - «Τι σου αρέσει να κάνεις στον ελεύθερο χρόνο σου;»
- «Μου αρέσει να...»
- «Του/Της αρέσει να... (π.χ. ζωγραφίζει, διαβάζει κόμικ, παίζει μπάλα...)

Λεκτικές πράξεις:

- να μάθουν το λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας.
- να δίνουν πληροφορίες σχετικά με τα αγαπημένα τους φαγητά και γενικά τη διατροφή στη χώρα τους, αλλά και τις διατροφικές συνήθειες των κατοίκων.
- να συγκρίνουν τη δική τους διατροφή στη χώρα τους με αυτή των άλλων χωρών που μελέτησαν.
- να μάθουν να ρωτούν για την καταγωγή ενός ή πολλών ατόμων.
- να δίνουν πληροφορίες για τον εαυτό τους ως προς την εθνικότητα.

- να ζητούν και να δίνουν πληροφορίες για άλλα πρόσωπα σχετικά με το ονοματεπώνυμο, την ηλικία, την εθνικότητα και τα ενδιαφέροντά τους (αγαπημένο φαγητό και χόμπυ).

Γραμματική:

- Ο Ενεστώτας των συνηρημένων ρημάτων και των δύο τάξεων στην ενεργητική φωνή (π.χ. *αγαπάω/ ώ, αγαπάς, αγαπά και οδηγώ, οδηγείς, οδηγεί...*).
- Ο Ενεστώτας Οριστικής των βαρύτονων ρημάτων στην ενεργητική φωνή (π.χ. *πίνω, πίνεις, πίνει...*).
- Το ρήμα «τρώω» στον Ενεστώτα Οριστικής.
- Το ρήμα «είμαι» στον Ενεστώτα: *είμαι, είσαι, είναι, είμαστε, είστε, είναι.*

Διαδικασία:

Αρχικά, ο/η εκπαιδευτικός αναφέρει το θέμα της ενότητας και επεξεργάζεται με τα παιδιά την υποενότητα «Ωρα για μελέτη». Παρουσιάζει στον χάρτη τις χώρες με τις οποίες θα ασχοληθούν. Έχει, επίσης, ετοιμάσει σε καρτέλες τις εικόνες των φαγητών που υπάρχουν στο βιβλίο μαθητή με τα ονόματα τους γραμμένα από κάτω και τις έχει κολλήσει σε διάφορα σημεία της αίθουσας. Οπότε, όταν αναφέρεται στις διατροφικές συνήθειες κάθε χώρας, μπορεί να επεξεργάζεται με τα παιδιά την παρουσίαση που υπάρχει στο βιβλίο μαθητή (εικόνες και κείμενο) και έπειτα να πηγαίνει στην αντίστοιχη καρτέλα, που είναι κολλημένη στην τάξη και να δείχνει τη λέξη με το δάχτυλό του, να τη διαβάζει αργά και καθαρά και μετά να την επαναλαμβάνουν τα παιδιά. Μ' αυτόν τον τρόπο προωθείται η ανάδυση του γραμματισμού.

Ύστερα, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να ακολουθήσει την παρακάτω δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, τα παιδιά χωρίζονται σε δύο μεικτές, ανομοιογενείς ομάδες ως προς το μαθησιακό επίπεδο και το φύλο. Ο/Η δάσκαλος/ -α δείχνει σε κάθε ομάδα τις καρτέλες με τα φαγητά των χωρών που μελέτησαν προηγουμένως και οι μαθητές/ -τριες της κάθε ομάδας πρέπει να πουν σε ποια χώρα αντιστοιχεί το κάθε φαγητό. Έπειτα, η δραστηριότητα μπορεί να αλλάξει και αντί για φαγητά να παρουσιάζονται οι καρτέλες με τα ονόματα των χωρών. Σ' αυτήν την περίπτωση τα παιδιά θα πρέπει να αναφέρουν ένα φαγητό που τρώνε οι κάτοικοι στη συγκεκριμένη χώρα. Όποια ομάδα συνεργαστεί καλύτερα και πει τις περισσότερες σωστές απαντήσεις, είναι η νικήτρια.

Οι επόμενες δύο δραστηριότητες (Ακούω και γράφω) είναι δραστηριότητες κατανόησης προφορικού λόγου. Οι μαθητές/ -τριες πρέπει να ακούσουν προσεχτικά την κάθε πρόταση- ερώτηση που διαβάζει ο/η εκπαιδευτικός δυο φορές μεγαλόφωνα, να την κατανοήσουν και ύστερα να γράψουν τη σωστή απάντηση στις ασκήσεις στο βιβλίο μαθητή. Οι προτάσεις που διαβάζει ο/η δάσκαλος/ -α είναι οι εξής:

- 1.) α.) Τι τρώμε στην Αγγλία; (γράφουν ένα ενδεικτικό φαγητό)
β.) Τι πίνουν στην Τουρκία; (γράφουν ένα ενδεικτικό ποτό)
γ.) Τι τρώνε στην Αίγυπτο;
δ.) Τι πίνουμε στην Αμερική;
ε.) Τι τρώνε στην Κίνα;
- 2.) α.) Είμαι Τούρκος. Από πού είμαι;
β.) Είναι Αγγλίδα. Από πού είναι;
γ.) Είμαστε Κινέζοι. Από πού είμαστε;
δ.) Είναι Αιγύπτιας. Από πού είναι;
ε.) Είστε Αμερικάνοι. Από πού είστε;

Μετά, ακολουθεί η υποενότητα «Μίλα μου...», που δίνει έμφαση στην παραγωγή του προφορικού λόγου των παιδιών. Συγκεκριμένα, ο/η εκπαιδευτικός απευθύνεται στους/ στις μαθητές/ -τριες και τους/ τις ρωτάει τι παρατηρούν σχετικά με τις διατροφικές συνήθειες των χωρών που μελέτησαν. Μέσα από συζήτηση καταλήγουν στο γεγονός ότι οι αγαπημένες διατροφικές συνήθειες των κατοίκων στις περισσότερες χώρες (εκτός από την Αίγυπτο και την Κίνα) είναι ανθυγιεινές.

Στη συνέχεια, ο/η δάσκαλος/ -α ζητάει από τα παιδιά να περιγράψουν τα αγαπημένα φαγητά στη χώρα καταγωγής τους και γενικά τη διατροφή τους και τις διατροφικές συνήθειες των κατοίκων. Είναι ωφέλιμο να παρουσιαστούν και φωτογραφίες με τα φαγητά που μπορεί να έχουν στο σπίτι τα παιδιά ή εικόνες από το διαδίκτυο.

Έπειτα, τα παιδιά παρακινούνται να συγκρίνουν τη δική τους διατροφή με αυτή των χωρών που μελέτησαν. Στο σημείο αυτό τα παιδιά μπορούν να δουλέψουν ομαδικά και να καταγράψουν τις ομοιότητες και τις διαφορές σε χαρτόνι.

Τέλος, ο/η εκπαιδευτικός ρωτάει τους/ τις μαθητές/ -τριες αν γνωρίζουν τις διατροφικές συνήθειες των Ελλήνων. Αν δεν γνωρίζουν, τότε τις αναφέρει, δείχνοντας, παράλληλα, σχετικές εικόνες από το διαδίκτυο, ώστε τα παιδιά να ξέρουν τι τρώνε οι άνθρωποι στη χώρα που πλέον ζουν.

Φυσικά, κατά τη διάρκεια όλης της συζήτησης τα παιδιά μπορούν να μιλούν και στη μητρική τους γλώσσα για όσα δεν ξέρουν να εκφράσουν στην ελληνική. Επίσης, είναι πολύ σημαντικό ο/η δάσκαλος/ -α να παροτρύνει την ενεργητική συμμετοχή των παιδιών, δίνοντας τους αρκετό χρόνο να μιλήσουν και ενθαρρύνοντας τους, ώστε να καλλιεργήσουν τον προφορικό τους λόγο. Αυτός, άλλωστε, είναι και ο κύριος στόχος του.

Ύστερα, ακολουθεί μια δημιουργική δραστηριότητα ευχαρίστησης που υπάρχει στην υποενοότητα «Ωρα για δημιουργία», αφού η κάθε ομάδα θα φτιάξει μια απλή συνταγή της μητέρας τους ή μια συνταγή από τον τόπο καταγωγής των γονιών/ παππούδων/ γιαγιάδων τους και μετά θα την απολαύσουν όλοι μαζί. Οι μαθητές/ -τριες είναι προτιμότερο να χωριστούν σε ομάδες των τριών ή το πολύ τεσσάρων ατόμων σ' αυτήν την δραστηριότητα. Παράλληλα, ακούγονται τραγούδια σχετικά με τη μαγειρική, όπως το τραγούδι «Ο Μάγειρας» του Μάριου Φραγκούλη και του Ηλία Μαμαλάκη, έτσι ώστε να επικρατεί κλίμα χαράς και χαλάρωσης στην τάξη. Μετά την ολοκλήρωση των συνταγών ο/η εκπαιδευτικός μπορεί, επίσης, να καλέσει στην τάξη έναν γονέα ή κάποιον από τους παππούδες/ γιαγιάδες ώστε να φτιάξει μια συνταγή από τη χώρα τους και να τη γευτούν όλοι μαζί. Ακόμη, θα ήταν πολύ ωφέλιμο να τους μιλούσε για τον τόπο καταγωγής του και για τα φαγητά που τρώνε εκεί.

Όλοι μαζί, εκπαιδευτικός και παιδιά επισκέπτονται, στη συνέχεια, έναν/ μία διατροφολόγο με σκοπό να ενημερωθούν και γενικά να συζητήσουν για την υγιεινή διατροφή. Φυσικά, η επίσκεψη αυτή θα πρέπει να έχει οργανωθεί πολύ καλά από τον/την δάσκαλο/-α, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι που τίθενται. Έτσι, αρχικά, τα παιδιά αναφέρουν στον/ στην διατροφολόγο όσα έμαθαν σ' αυτήν την ενότητα για τη διατροφή κάποιων χωρών. Επίσης, επισημαίνουν και τις διατροφικές συνήθειες των κατοίκων της χώρας καταγωγής τους αλλά και των κατοίκων της χώρας που πλέον ζουν, δηλαδή της Ελλάδας. Έπειτα, ο/η διατροφολόγος εμπλουτίζει τις γνώσεις τους με περισσότερες πληροφορίες γι' αυτές τις χώρες. Τέλος, γίνεται μια συζήτηση για το ποιες θεωρούνται υγιεινές και ανθυγιεινές τροφές και το τι πρέπει να τρώνε οι μαθητές/ -τριες καθημερινά. Ο/Η διατροφολόγος κλείνει δίνοντας στα παιδιά χρήσιμες διατροφικές συμβουλές για μια υγιεινή και ισορροπημένη διατροφή.

Μετά, μπορούν όλοι μαζί να επισκεφτούν και μια ταβέρνα ή ένα εστιατόριο για να "γνωρίσουν" καλύτερα και να απολαύσουν την ελληνική κουζίνα. Εκεί μπορούν να παρατηρήσουν τον χώρο, τη διακόσμηση, τους καταλόγους με τα φαγητά, τους/τις μάγειρες/μαγείρισσες και τους/τις σερβιτόρους/ες. Στη συνέχεια, παραγγέλνουν ό,τι

θέλουν χρησιμοποιώντας διάφορες εκφράσεις, τις οποίες λέμε σε μια ταβέρνα, όπως για παράδειγμα: «Γεια σας», «Καλησπέρα», «Θα ήθελα μια μερίδα παστίτσιο, μια χωριάτικη σαλάτα και μια πορτοκαλάδα», «Ευχαριστώ», «Πόσο κάνει;». Φυσικά, αυτές οι εκφράσεις έχουν διδαχθεί σε προηγούμενα μαθήματα και ελέγχεται μ' αυτόν τον τρόπο αν τα παιδιά τις έχουν κατακτήσει πλήρως και μπορούν να συνεννοηθούν με τον πωλητή /πωλήτρια, προκειμένου να παραγγείλουν κάτι που επιθυμούν

Η παραπάνω διαδικασία με τις εξορμήσεις έχει έναν επικοινωνιακό στόχο. Συγκεκριμένα, οι μαθητές/ -τριες πρέπει να έρθουν σε επαφή με ανθρώπους εκτός σχολικού πλαισίου και γενικά να συμμετέχουν ενεργά σε πραγματικές επικοινωνιακές περιστάσεις της καθημερινότητας. Αυτό θα έχει ως σκοπό μια επιτυχημένη βιωματική μάθηση, που ουσιαστικά θα επιφέρει και καλύτερα αποτελέσματα στην ομαλή ένταξη των παιδιών στην κοινωνία. Επιπλέον, έχει κι έναν εκπαιδευτικό στόχο, ο οποίος είναι να παράγουν οι μαθητές/ -τριες προφορικό λόγο. Γι' αυτό, ο/η εκπαιδευτικός είναι ωφέλιμο να προσπαθεί να κεντρίζει συνεχώς το ενδιαφέρον των παιδιών, ώστε να εξασφαλίσει την ενεργητική συμμετοχή τους. Σε περίπτωση που κάποιο παιδί είναι διστακτικό, θα πρέπει να ενθαρρύνεται.

Επιστρέφοντας στην τάξη, οι μαθητές/ -τριες χωρίζονται σε δυο μεικτές ομάδες και κάνουν δημιουργικές δραστηριότητες. Η μία ομάδα αναλαμβάνει να φτιάξει μια αφίσα με τίτλο «Τρώμε υγιεινά!». Τα παιδιά στην αφίσα μπορούν να ζωγραφίσουν ή να κολλήσουν εικόνες από το διαδίκτυο με υγιεινές τροφές και να γράψουν διάφορες προτάσεις σε στυλ συνθήματος. Φυσικά, πρέπει να έχουν πάντα στο νου τους ότι όποιος τη διαβάσει θα πρέπει να πειστεί και να ακολουθήσει μια υγιεινή διατροφή στη ζωή του! Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι μαθητές/ -τριες έχουν διδαχθεί σε προηγούμενα μαθήματα τη δομή της αφίσας και πώς κατασκευάζεται.

Η άλλη ομάδα αναλαμβάνει να φτιάξει μια παρουσίαση με το πρόγραμμα powerpoint για τις διατροφικές συνήθειες της χώρας καταγωγής τους αλλά και της Ελλάδας. Στην παρουσίαση αυτή μπορούν να προβληθούν εικόνες και βίντεο από το διαδίκτυο με φαγητά της κάθε χώρας αλλά και μικρά κειμενάκια που έχουν γράψει τα παιδιά για να πληροφορούν πιο αναλυτικά τον αναγνώστη. Ιδέες για τη συγγραφή των κειμένων μπορούν να πάρουν από τα κείμενα που υπάρχουν στο βιβλίο μαθητή για κάθε χώρα. Φυσικά, αν η ομάδα χρειαστεί βοήθεια με το powerpoint, ο/η εκπαιδευτικός την παρέχει. Τέλος, η κάθε ομάδα παρουσιάζει την εργασία της σ' όλη την τάξη. Κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων ακούγονται τραγούδια σχετικά με την υγιεινή

διατροφή, όπως το τραγούδι «Τόσο λάθος διατροφή», έτσι ώστε να επικρατεί ένα ευχάριστο κλίμα στην τάξη.

Ακολουθούν στο βιβλίο μαθητή δραστηριότητες για την εμπέδωση του λεξιλογίου στην υποενότητα «Ωρα για εξάσκηση» και μετά η υποενότητα «Από πού είσαι;» με σχετικές ασκήσεις. Ο/Η δάσκαλος/ -α για να εμπλουτίσει την ενότητα αυτή μπορεί να εφαρμόσει συμπληρωματικά την παρακάτω δραστηριότητα. Όλη η τάξη, εκπαιδευτικός και παιδιά, επισκέπτονται μια άλλη τάξη του σχολείου. Εκεί, οι μαθητές/-τριες της τάξης με τους/ τις μαθητές/-τριες της άλλης τάξης χωρίζονται σε ζευγάρια και κάνουν μια μικρή συζήτηση μεταξύ τους, ρωτώντας ο ένας τον άλλον για το όνομα, την ηλικία, την εθνικότητά του και τα ενδιαφέροντά του σχετικά με το φαγητό και το τι του αρέσει να κάνει στον ελεύθερο χρόνο του. Τα παιδιά μπορούν, αν θέλουν, να κρατήσουν σημειώσεις σε περίπτωση που ξεχάσουν τις πληροφορίες. Με την επιστροφή στην τάξη ο/η κάθε μαθητής/ -τρια πρέπει να παρουσιάσει το προφίλ του παιδιού με το οποίο συζήτησε, να γνωστοποιήσει, δηλαδή, στους/στις συμμαθητές/-τριες του/της τις πληροφορίες που έλαβε απ' τη συζήτηση.

Στη συνέχεια, ακολουθεί η παρουσίαση του γραμματικού φαινομένου και ασκήσεις που έχουν στόχο την εμπέδωση της κλήσης συγκεκριμένων ρημάτων στην Οριστική Ενεστώτα της Ενεργητικής φωνής, αλλά και του ρήματος «είμαι».

Για να πετύχει την καλύτερη κατανόηση των ρημάτων και πιο κύρια την παραγωγή του γραπτού λόγου των μαθητών/ -τριών, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να εφαρμόσει την παρακάτω δραστηριότητα. Χωρίζει τα παιδιά σε δυο ή περισσότερες ομάδες και τους ζητάει να γράψουν μια μικρή ιστορία, η οποία θα δημοσιευτεί στη σχολική ιστοσελίδα, χρησιμοποιώντας όσα ρήματα θέλουν από τα πινακάκια με τα ρήματα που υπάρχουν στην ενότητα της γραμματικής. Φυσικά, μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν σε όποιον τύπο θέλουν (πρόσωπο και αριθμό). Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι μαθητές/ -τριες έχουν διδαχθεί σε προηγούμενα μαθήματα τη δομή μιας απλής ιστορίας. Έπειτα, η κάθε ομάδα καλείται να εικονογραφήσει την ιστορία τους.

Τέλος, όλοι/ -ες οι μαθητές/ -τριες μπορούν να οργανώσουν μια εκδήλωση στην τάξη τους, προσκαλώντας την υπόλοιπη σχολική κοινότητα. Στην εκδήλωση αυτή τα παιδιά μπορούν να παρουσιάσουν αυτά που έφτιαξαν, δηλαδή την αφίσα με τίτλο «Τρώμε υγιεινά», το powerpoint με τις διατροφικές συνήθειες των κατοίκων της χώρας καταγωγής τους αλλά και της Ελλάδας και τις συνταγές από τον τόπο καταγωγής τους. Επίσης, αν θέλουν μπορούν να διαβάσουν και τις ιστορίες τους.

Η εκδήλωση αυτή και με την ουσιαστική συμβολή του/της εκπαιδευτικού μπορεί να φέρει τα παιδιά πιο κοντά και να βοηθήσει σημαντικά στην αποδοχή του «άλλου» και της διαφορετικής κουλτούρας που φέρει το καθένα. Η συμμετοχή όλων όσοι είναι διαθέσιμοι από τις οικογένειες των παιδιών και η συζήτηση μεταξύ τους μπορεί πραγματικά να είναι μια ευκαιρία για να γνωριστούν όλοι καλύτερα μεταξύ τους.

2^Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Θέμα: Είδη σπιτιών του κόσμου

Ο γενικός σκοπός της ενότητας είναι να εξοικειωθούν με το λεξιλόγιο που αφορά στα είδη σπιτιών του κόσμου αλλά και να ζητούν και να δίνουν πληροφορίες σχετικά με το είδος σπιτιού που μένουν στον τόπο καταγωγής τους ή με ένα οποιοδήποτε άλλο σπίτι και να το περιγράφουν εσωτερικά και εξωτερικά.

Στόχοι: Οι μαθητές/- τριες θα πρέπει:

- να γνωρίσουν τα διάφορα είδη σπιτιών που υπάρχουν στον κόσμο.
- να εξοικειωθούν με το λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας, μέσω ασκήσεων και παιχνιδιών.
- να ακούσουν προσεκτικά και να κατανοήσουν απλές προτάσεις, τις οποίες εκφωνεί ο/η εκπαιδευτικός. (κατανόηση προφορικού λόγου)
- να παράγουν προφορικό λόγο.
- να ζητούν και να δίνουν πληροφορίες σχετικά με το είδος σπιτιού που μένουν στη χώρα τους ή με ένα οποιοδήποτε άλλο σπίτι και να το περιγράφουν εσωτερικά και εξωτερικά (απλή περιγραφή σπιτιού).
- να γράψουν ένα περιγραφικό κείμενο.
- να γράψουν ένα ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail), αφού έχουν κατανοήσει τα χαρακτηριστικά και τη δομή του.
- να εμπεδώσουν τα επίθετα σε -ος, -η, -ο / -ός, -ή, -ό και σε -ος, -α, -ο στην ονομαστική και αιτιατική ενικού και πληθυντικού αριθμού (π.χ. μεγάλος, -η, -ο/ μικρός, -ή, -ό/ καινούριος, -α, -ο).
- να συνεργάζονται αρμονικά μεταξύ τους, δουλεύοντας ομαδικά.
- να φτιάχνουν διάφορες κατασκευές.

Λεκτικές πράξεις:

- να μάθουν το λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας.
- να ζητούν και να δίνουν πληροφορίες σχετικά με το είδος σπιτιού που μένουν στη χώρα τους και πώς είναι εσωτερικά και εξωτερικά (απλή περιγραφή σπιτιού).

- να συγκρίνουν το δικό τους σπίτι στη χώρα τους με αυτά των άλλων χωρών που μελέτησαν.

Φράσεις/ Λεξιλόγιο:

- το λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας
- - «Πού μένεις;»
- «Μένω σε...»
- - «Πώς είναι το σπίτι σου;»
- «Το σπίτι μου είναι...»
- «Έχει...»
- «Βρίσκεται...»
- «Βλέπει σε...»

Γραμματική:

- τα επίθετα σε -ος, -η, -ο / -ός, -ή, -ό και σε -ος, -α, -ο στην ονομαστική και αιτιατική ενικού και πληθυντικού αριθμού (π.χ. μεγάλος, -η, -ο/ μικρός, -ή, -ό/ καινούριος, -α, -ο).

Διαδικασία:

Αρχικά, ο/η εκπαιδευτικός αναφέρει το θέμα της ενότητας και επεξεργάζεται με τα παιδιά την υποενότητα «Ωρα για μελέτη». Παρουσιάζει τα είδη σπιτιών που υπάρχουν στο βιβλίο μαθητή, δείχνοντας, παράλληλα, στον χάρτη τις χώρες προέλευσης των κατοικιών. Δείχνει και ονομάζει το κάθε είδος σπιτιού. Είναι σημαντικό να προφέρει το κάθε όνομα αργά και καθαρά, να το γράφει στον πίνακα και να το δείχνει με το δάχτυλό του/ της. Έτσι, προωθείται η ανάδυση του γραμματισμού. Μόλις, ο/η εκπαιδευτικός ονοματίζει την κάθε λέξη, ζητά από τα παιδιά να την επαναλάβουν.

Έπειτα, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να οργανώσει ένα τηλεπαιχνίδι ερωτήσεων μέσα στην τάξη για να δει αν τα παιδιά κατανόησαν το λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας, δηλαδή τα είδη σπιτιών και τα χαρακτηριστικά τους. Συγκεκριμένα, ο/η εκπαιδευτικός χωρίζει τα παιδιά σε δύο μεικτές, ανομοιογενείς ομάδες ως προς το μαθησιακό επίπεδο και το φύλο και ορίζει έναν αρχηγό σε κάθε ομάδα. Στη συνέχεια, τα μέλη της κάθε

ομάδας συζητούν μεταξύ τους και καταλήγουν σε κάποιες ερωτήσεις σχετικές με τα είδη κατοικιών και τα χαρακτηριστικά τους, τις οποίες ο κάθε αρχηγός υποβάλλει στην άλλη ομάδα. Όποια ομάδα συνεργαστεί καλύτερα και απαντήσει στις περισσότερες ερωτήσεις σωστά είναι και η νικήτρια ομάδα!

Έτσι όπως είναι χωρισμένα τα παιδιά σε δυο ομάδες μπορεί να γίνει η ακόλουθη δραστηριότητα. Ο/Η εκπαιδευτικός μοιράζει σε κάθε ομάδα εικόνες με τις μικρογραφίες των σπιτιών που μελέτησαν, οι οποίες θα πρέπει να τοποθετηθούν στις αντίστοιχες χώρες στον παγκόσμιο χάρτη της τάξης.

Μια ακόμη δραστηριότητα που μπορεί να οργανωθεί στην τάξη είναι το παιχνίδι του κρυμμένου θησαυρού. Συγκεκριμένα, ο/η εκπαιδευτικός μεταμορφώνει την τάξη σε υδρόγειο σφαίρα, όπου υπάρχουν τα διάφορα είδη σπιτιών που μελέτησαν και τα οποία μπορούν να απεικονιστούν με τις εικόνες- μικρογραφίες της παραπάνω δραστηριότητας. Έπειτα, κρύβει έναν θησαυρό πίσω από ένα σπίτι, ενώ φακέλους με εντολές πίσω από τα υπόλοιπα σπίτια. Τα παιδιά διαβάζουν τις εντολές (π.χ Πήγαινε στο σπίτι που είναι φτιαγμένο από πάγο) και ακολουθώντας αυτές φτάνουν στον θησαυρό.

Η επόμενη δραστηριότητα (Ακούω και γράφω) είναι μια δραστηριότητα κατανόησης προφορικού λόγου. Οι μαθητές/ -τριες πρέπει να ακούσουν προσεχτικά την κάθε πρόταση- ερώτηση που διαβάζει ο/η εκπαιδευτικός δυο φορές μεγαλόφωνα, να την κατανοήσουν και ύστερα να γράψουν τη σωστή απάντηση στην άσκηση στο βιβλίο μαθητή. Οι προτάσεις που διαβάζει ο/η δάσκαλος/ -α είναι οι εξής:

- 1.) Μένω σε ένα αδιάβροχο προστατευτικό κάλυμμα. Πού μένω;
- 2.) Μένει σ' ένα σπίτι όπου έξω υπάρχουν διάφορα αγάλματα. Σε τι σπίτι μένει;
- 3.) Μένουμε σ' ένα σπίτι που μας προφυλάσσει από το πολικό κρύο. Πού μένουμε;
- 4.) Μένω σ' ένα υπερβολικά υψηλό κτίριο, που έχει πάνω από 100 ορόφους. Σε τι σπίτι μένω;
- 5.) Μένει σ' ένα διαμέρισμα στον δεύτερο όροφο. Σε τι είδος σπιτιού μένει;
- 6.) Μένουμε σ' ένα σπίτι που είναι φτιαγμένο με φυσικά υλικά, όπως πέτρα και κλαδιά. Πού μένουμε;

Μετά ακολουθεί η υποενότητα «Μίλα μου...», που δίνει έμφαση στην παραγωγή του προφορικού λόγου των παιδιών. Συγκεκριμένα, ο/η εκπαιδευτικός ρωτάει τους/ τις μαθητές/ -τριες τι είδους σπίτια υπάρχουν στη χώρα καταγωγής τους και πού μένουν οι

ίδιοι/ -ες. Σε περίπτωση που κάποιο παιδί είναι διστακτικό, θα πρέπει να ενθαρρύνεται. Φυσικά, κατά τη διάρκεια της συζήτησης τα παιδιά μπορούν να μιλούν και στη μητρική τους γλώσσα για όσα δεν ξέρουν να εκφράσουν στην ελληνική.

Στη συνέχεια, όλη η τάξη, εκπαιδευτικός και παιδιά, επισκέπτονται το γραφείο ενός/ μιας πολιτικού μηχανικού, ο/η οποίος, -α τους μιλάει για το τι είδους σπίτια κατασκευάζονται τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, αλλά και σ' άλλες χώρες του κόσμου. Τους αναφέρει, επίσης, πώς είναι εξωτερικά και εσωτερικά κι αν είναι όλα ίδια, δείχνοντάς τους, παράλληλα, εικόνες και βίντεο. Φυσικά, καταλήγει στο γεγονός ότι δεν είναι όλα ίδια, αλλά σε κάθε περιοχή τα σπίτια χτίζονται ανάλογα με τις συνθήκες και το κλίμα που επικρατεί σ' αυτήν. Γίνεται, ακόμη, και μια αναφορά στα υλικά και στον τρόπο κατασκευής των διαφόρων κατοικιών. Έπειτα, γίνεται μια συζήτηση ανάμεσα στον/ στην μηχανικό και στα παιδιά για το πού μένουν και πώς είναι οι κατοικίες τους εξωτερικά και εσωτερικά. Στο τέλος οι μαθητές/ -τριες μπορούν να εκφράσουν τις απορίες τους στον/ στην μηχανικό.

Μετά την επίσκεψη στον πολιτικό μηχανικό, ακολουθεί μια βόλτα στη γειτονιά του σχολείου για να δούνε τα παιδιά τα διάφορα σπίτια που υπάρχουν. Τα φωτογραφίζουν και επιστρέφουν στην τάξη. Εκεί επεξεργάζονται τις φωτογραφίες, κουβεντιάζοντας και παρατηρώντας ότι κάποια σπίτια είναι καινούρια, άλλα παλιά, άλλα μεγάλα ή μικρά και άλλα ψηλά ή χαμηλά. Άλλα πάλι είναι ευάερα ή ευήλια ή και τα δύο.

Όλη η παραπάνω διαδικασία έχει έναν επικοινωνιακό στόχο. Συγκεκριμένα, οι μαθητές/ -τριες πρέπει να έρθουν σε επαφή με ανθρώπους εκτός σχολικού πλαισίου και γενικά να συμμετέχουν ενεργά σε πραγματικές επικοινωνιακές περιστάσεις της καθημερινότητας. Αυτό θα έχει ως σκοπό μια επιτυχημένη βιωματική μάθηση, που ουσιαστικά θα επιφέρει και καλύτερα αποτελέσματα στην ομαλή ένταξη των παιδιών στην κοινωνία. Επιπλέον, έχει κι έναν εκπαιδευτικό στόχο, ο οποίος είναι να παράγουν οι μαθητές/ -τριες προφορικό λόγο. Γι' αυτό, ο/η εκπαιδευτικός είναι ωφέλιμο να προσπαθεί να κεντρίζει συνεχώς το ενδιαφέρον των παιδιών, ώστε να εξασφαλίσει την ενεργητική συμμετοχή τους. Τέλος, είναι πολύ σημαντικό η επίσκεψη και η βόλτα να έχουν οργανωθεί πολύ καλά από τον/την δάσκαλο/-α, ώστε να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι που τίθενται.

Επιστρέφοντας στην τάξη και μετά από την επεξεργασία των φωτογραφιών, οι μαθητές/ -τριες συνεργάζονται στην ομάδα τους και κάνουν από μια δημιουργική δραστηριότητα ευχαρίστησης, που υπάρχει στην υποενότητα «Ωρα για δημιουργία». Συγκεκριμένα, η μια ομάδα αναλαμβάνει να κατασκευάσει μια μακέτα με τα διάφορα

είδη κατοικιών που γνώρισαν και η άλλη φτιάχνει μια μακέτα της γειτονιάς του σχολείου. Τα υλικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν είναι ποικίλα, όπως εφημερίδες, κουτιά, καλαμάκια, πλαστελίνη, κ.α. Παράλληλα, μπορούν να ακούγονται διάφορα τραγούδια σχετικά με τα σπίτια, όπως το «Σπίτι μου, σπιτάκι μου» της Νανάς Μούσχουρη και άλλα, έτσι ώστε να επικρατεί κλίμα χαράς αλλά και χαλάρωσης στην τάξη.

Ακολουθούν στο βιβλίο μαθητή δραστηριότητες για την εμπέδωση του λεξιλογίου στην υποενότητα «Ωρα για εξάσκηση» και μετά η υποενότητα «Πού μένεις;/ Πώς είναι το σπίτι σου;». Αφού επεξεργαστούν την περιγραφή των σπιτιών των δύο κοριτσιών (της Τζέσικας και της Αίσας) στο βιβλίο μαθητή, ο/η εκπαιδευτικός απευθύνεται στους/στις μαθητές/ -τριες και τους ζητάει να περιγράψουν το σπίτι τους εσωτερικά και εξωτερικά.

Στο σημείο αυτό ο/η δάσκαλος/ -α προσπαθεί να ξεκλειδώσει τον προφορικό λόγο των παιδιών και το θέμα αυτό εξυπηρετεί τον συγκεκριμένο στόχο, γιατί το σπίτι τους είναι κάτι οικείο και ασφαλές, επειδή αποτελεί το άμεσο και αγαπημένο τους περιβάλλον. Τους δίνει σιγουριά και επειδή είναι κάτι γνώριμο και πλούσιο σε εικόνες και εμπειρίες, βοηθάει στο να δημιουργηθεί κλίμα ασφάλειας και εμπιστοσύνης μέσα στην τάξη.

Έπειτα, είναι πολύ σημαντικό να παρουσιαστούν φωτογραφίες με τα είδη σπιτιών που υπάρχουν στη χώρα τους, όπως επίσης και φωτογραφίες με τα σπίτια των παιδιών στο εσωτερικό και εξωτερικό τους μέρος. Σε περίπτωση που τα παιδιά δεν έχουν να δείξουν φωτογραφίες, ο/η εκπαιδευτικός προβάλλει εικόνες από το διαδίκτυο. Εκμεταλλευόμενος/ -η την ευκαιρία, δείχνει και χαρακτηριστικά ελληνικά σπίτια που υπάρχουν σε νησιά (νησιώτικα) αλλά και σε βουνό (ορεινά), ώστε οι μαθητές/ -τριες να γνωρίζουν πού μένουν οι άνθρωποι σε εκείνες τις περιοχές.

Ύστερα, τα παιδιά παρακινούνται να συγκρίνουν το σπίτι τους με όλα τα είδη σπιτιών που μελέτησαν ανακαλύπτοντας ομοιότητες και διαφορές, τις οποίες μπορούν να καταγράψουν σε χαρτόνι δουλεύοντας ομαδικά. Τέλος, μέσα από συζήτηση καταλήγουν και πάλι στο γεγονός ότι σε κάθε περιοχή τα σπίτια χτίζονται ανάλογα με τις συνθήκες και το κλίμα που επικρατεί σ' αυτήν.

Φυσικά κατά τη διάρκεια όλης της συζήτησης ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να παροτρύνει την ενεργητική συμμετοχή των παιδιών, δίνοντας τους αρκετό χρόνο να μιλήσουν, ώστε να καλλιεργήσουν τον προφορικό τους λόγο. Αυτός, άλλωστε, είναι και ο κύριος στόχος του.

Στη συνέχεια, τα παιδιά χωρίζονται σε ζευγάρια και παίζουν μεταξύ τους ένα παιχνίδι ρόλων. Το ένα παιδί γίνεται δημοσιογράφος και παίρνει συνέντευξη από το άλλο παιδί. Συγκεκριμένα, τον/την ρωτάει διάφορα πράγματα, όπως όνομα, ηλικία, καταγωγή, σε τι είδος σπιτιού μένει, πώς είναι εξωτερικά και εσωτερικά. Το άλλο παιδί απαντάει και μετά αλλάζουν οι ρόλοι και γίνεται αυτός/ -ή δημοσιογράφος και ρωτάει τον/ την συμμαθητή/ -τρια του.

Ακολουθούν στο βιβλίο μαθητή δραστηριότητες στην ενότητα «Πού μένεις;/ Πώς είναι το σπίτι σου;». Η τελευταία είναι μια δραστηριότητα παραγωγής γραπτού λόγου και συγκεκριμένα παραγωγής ενός περιγραφικού κειμένου. Τα παιδιά χωρίζονται σε τέσσερις ομάδες και αναλαμβάνουν να περιγράψουν ένα από τα τέσσερα σπίτια που υπάρχουν στις εικόνες του βιβλίου. Το κείμενό τους θα δημοσιευτεί στη σχολική ιστοσελίδα.

Τέλος, υπάρχει μια συνοπτική παρουσίαση του γραμματικού φαινομένου και δραστηριότητες, που έχουν στόχο την εμπέδωση των επιθέτων σε -ος, -η, -ο / -ός, -ή, -ό και σε -ος, -α, -ο στην ονομαστική και αιτιατική ενικού και πληθυντικού αριθμού (π.χ. μεγάλος, -η, -ο/ μικρός, -ή, -ό/ καινούριος, -α, -ο). Βέβαια, ο/η εκπαιδευτικός δίνει περισσότερα παραδείγματα, αν χρειάζεται, για την καλύτερη κατανόηση τους.

Για να πετύχει την καλύτερη κατανόηση των επιθέτων και πιο κύρια την παραγωγή του γραπτού λόγου των παιδιών, ο/η εκπαιδευτικός παροτρύνει τους/ τις μαθητές/ -τριες να πάνε στην αίθουσα πληροφορικής του σχολείου για να γράψουν ένα e-mail σε έναν φίλο/η από μια άλλη τάξη και να τον/την πληροφορήσουν για είδος σπιτιού που μένουν στην χώρα τους και πώς είναι εσωτερικά και εξωτερικά. Στο e-mail μπορούν να χρησιμοποιήσουν όσα πιο πολλά επίθετα μπορούν από αυτά που έμαθαν προηγουμένως. Φυσικά, τα χαρακτηριστικά του e-mail τα έχουν κατανοήσει, αφού τα έχουν συζητήσει με τον/την εκπαιδευτικό στην παρουσίαση με τα είδη σπιτιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τα παιδιά πρόσφυγες αποτελούν έναν ευάλωτο μαθητικό πληθυσμό με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τα οποία διαφοροποιούν τις εκπαιδευτικές ανάγκες τους σε σχέση με άλλους συνομήλικους τους και απαιτούν ιδιαίτερη εκπαιδευτική διαχείριση, κατάλληλη εκπαιδευτική πολιτική και δημιουργία διδακτικού υλικού για την εκπαίδευσή τους με απώτερο στόχο την ομαλή ένταξή τους στο σχολείο και στην κοινωνία και την αποτελεσματική ανταπόκρισή τους στις επικοινωνιακές περιστάσεις, στις οποίες εμπλέκονται.

Έτσι, το υλικό που δημιουργήθηκε για τους/ τις πρόσφυγες μαθητές/ -τριες 9- 10 ετών είναι γλωσσικό και έχει κύριο σκοπό την παραγωγή του προφορικού λόγου των παιδιών, που είναι μια από τις σημαντικότερες δεξιότητες που πρέπει να αναπτύξουν. Επιπλέον, το συγκεκριμένο υλικό μπορεί να αξιοποιηθεί ως συμπληρωματικό για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στα προσφυγόπουλα, ενισχύοντας τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες.

Ένα άλλο θετικό στοιχείο είναι ότι υπάρχει η δυνατότητα τροποποίησής του, ώστε να προσαρμόζεται και να ανταποκρίνεται καλύτερα στις μαθησιακές ανάγκες αλλά και στις επιθυμίες του εκάστοτε προσφυγικού κοινού. Διαθέτει, επίσης, ευελιξία, που επιτρέπει την προσθήκη ενοτήτων αλλά και βιωματικών δραστηριοτήτων, ακόμα, όμως, και την αλλαγή τους ή την αφαίρεσή τους. Μπορεί, τέλος, να εμπλουτιστεί με πρόσθετο εποπτικό υλικό.

Με λίγα λόγια, ο δάσκαλος που εφαρμόζει το συγκεκριμένο υλικό στο μάθημα της νέας ελληνικής γλώσσας μπορεί να μην ακολουθήσει αυστηρά τη σειρά ή τη δομή κάθε ενότητας και να χρησιμοποιήσει το υλικό που του δίνεται με τον δικό του δημιουργικό τρόπο ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών/ -τριών του ή τη δική του προσωπικότητα και διάθεση, καθώς και τον προσωπικό σχεδιασμό μιας διδακτικής ώρας.

Κλείνοντας, εκτός από τη διδακτική μέθοδο, τη στρατηγική ή την προσέγγιση διδασκαλίας και το υλικό που χρησιμοποιούνται, το πιο σημαντικό για τη σχολική και κοινωνική ενσωμάτωση των προσφυγόπαιδων είναι ο ρόλος των εκπαιδευτικών. Συγκεκριμένα, πρέπει να είναι ευαισθητοποιημένοι στο θέμα της εκπαίδευσης των προσφύγων, έχοντας τους ορίζοντές τους ανοιχτούς. Οφείλουν, δηλαδή, να αντιλαμβάνονται τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν, τα οποία προκύπτουν από ένα

σύνολο παραγόντων, όπως οι τραυματικές εμπειρίες του παρελθόντος, τα γλωσσικά εμπόδια, το διαφορετικό πολιτισμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο καλούνται να τοποθετήσουν τον εαυτό τους και να αναδομήσουν την ταυτότητα τους. Ταυτόχρονα, στη νέα πραγματικότητα έρχονται αντιμέτωποι με συνθήκες που μπορεί να χαρακτηρίζονται από χαμηλό βιοτικό επίπεδο για αυτά και την οικογένεια τους, πολιτισμικές συγκρούσεις ανάμεσα στις προϋπάρχουσες και νέες πολιτισμικές αξίες αλλά και τη βίωση διακρίσεων και ξενοφοβίας απέναντί τους. Επομένως, η στάση τους προς αυτούς πρέπει να είναι μόνο θετική, υποστηρικτική και εμπνευστική.

ΠΗΓΕΣ – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. ΠΗΓΕΣ

Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις

Πληροφορίες για τις διατροφικές συνήθειες λαών:

<https://mesofeiaki-diatrofi->

[st1.webnode.gr/%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%AE-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%BB%CE%B1%CE%BF%CE%AF/](https://mesofeiaki-diatrofi-st1.webnode.gr/%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%AE-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%BB%CE%B1%CE%BF%CE%AF/)

https://1lyk-n-irakl.eu/drupal-8/ergasies/Project_diatrofi.pdf

<https://1oepalamar.files.wordpress.com/2014/05/ceb4ceb9ceb1cf84cf81cebfceaf86ceae-cebaceb1ceb9-cebbceb1cebfceaf-cf84cebfceaf85-cebacf8ccf83cebccebfceaf85.pdf>

<https://www.diatrofi.gr/diaita/kathimerini-diatrofi/oi-diatrofikes-synhtheies-twn-mousoulmanwn/>

<http://www.creteplus.gr/news/me-poikilia-geuseon-apoxroseon-kai-isorropia-sustatikon-threptikon-stoixeion-i-kineziki-kouzina-sugkatalegetai-se-mia-apo-tis-korufaies-tou-kosmou-tis-gastronomias-pics-146979.html>

<https://www.neolaia.gr/2017/04/01/kineziki-kouzina-osa-xreiazetai-na-ksereis/>

Πληροφορίες για τα διάφορα είδη σπιτιών:

<https://www.slideshare.net/Fenia20214/54-21469669>

<https://www.slideshare.net/1dimermo/ss-8328963>

https://www.typosthes.gr/arheio/144204_10-diaforetika-eidi-spition-ston-kosmo

B. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αναγνώστου, Ντ & Νικόλοβα, Μ 2017, *Η ενσωμάτωση των προσφύγων στο εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα: Πολιτική και διαχείριση σε «κινούμενη άμμο»*, Κείμενο Εργασίας Νο 84/2017, Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ), Αθήνα., διαθέσιμο Οκτώβριος 2017 url: https://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2017/10/84_2017_WORKING-PAPER-%ce%9d%cf%84.-%ce%91%ce%bd%ce%b1%ce%b3%ce%bd%cf%8e%cf%83%cf%84%ce%bf%cf%85-%ce%9c%ce%b1%cf%81.-%ce%9d%ce%b9%ce%ba%cf%8c%ce%bb%ce%bf%ce%b2%ce%b1.pdf

Γεωργιάτση, Ε 2017, 'Διδασκαλία νέας ελληνικής σε αραβόφωνα παιδιά προσφύγων', Πτυχιακή Εργασία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής, Φλώρινα. url: <https://dspace.uowm.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/769/%CE%93%CE%95%CE%A9%CE%A1%CE%93%CE%91%CE%A4%CE%A3%CE%97%20%CE%95%CE%99%CE%A1%CE%97%CE%9D%CE%97.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Γραμματεία ΣΥΝεργαζόμενων Εκπαιδευτικών Κινήσεων (ΣΥΝΕΚ) 2019, *Θέσεις και προτάσεις για την εκπαίδευση των παιδιών προσφύγων*, alfavita: εκπαιδευτικό ενημερωτικό δίκτυο, διαθέσιμο 07/05/2019 url: https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/287747_synek-theseis-kai-protaseis-gia-tin-ekpaideysi-ton-paidion-prosfygon

Επιστημονική Επιτροπή για την Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων 2017, *Το Έργο της εκπαίδευσης των προσφύγων*, Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Αθήνα, διαθέσιμο Απρίλιος 2017 url: https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2017/16_06_17_Epistimoniki_Epitr_opi_Prosfygon_YPPETH_Apotimisi_Protaseis_2016_2017_Final.pdf

Ζαραμπούκα, Α 2018, 'Η ένταξη των προσφύγων στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας- Η περίπτωση των Τρικάλων', Πράγα. url: <http://cizinci.nidv.cz/wp-content/uploads/2018/10/6.-Athanasia-Zarambouka.-Lyceum-Trikala.-Greek.pdf>

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής 2016, *ΔΥΕΠ- Δομές Υποδοχής και Εκπαίδευσης Προσφύγων*, Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Αθήνα, διαθέσιμο 04/10/2016 url: <http://www.iep.edu.gr/el/crossingbordersedu-anakoinwseis/dyep-domes-ypodoxis-kai-ekpraidefsis-prosfygon>

Ιορδανίδου, Α & Σφυρόερα, Μ 2007, *Η επικοινωνιακή προσέγγιση του γλωσσικού μαθήματος*, Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα. url: <https://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/2875/889.pdf>

Κοιλιάρη, Α & Χατζηπαναγιωτίδη, Α 2008, *Διαπιστωτικά Κριτήρια Ελληνομάθειας- Η ελληνική ως ξένη γλώσσα Επίπεδα I-III*, Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε., Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.), Ρέθυμνο.

Κρεμμύδα, Κ 2018, 'Οι εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών- προσφύγων στην Ήπειρο', Διπλωματική Μεταπτυχιακή Εργασία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Ιωάννινα. url:<http://olympias.lib.uoi.gr/jspui/bitstream/123456789/28999/1/%CE%9C.%CE%95.%20%CE%9A%CE%A1%CE%95%CE%9C%CE%9C%CE%A5%CE%94%CE%91%20%CE%9A%CE%A9%CE%9D%CE%A3%CE%A4%CE%91%CE%9D%CE%A4%CE%99%CE%9D%CE%91%202018.pdf>

Μήτσης, Ν 2004, *Η Διδασκαλία της γλώσσας υπό το πρίσμα της επικοινωνιακής προσέγγισης – Εισαγωγή στη θεωρία και τις τεχνικές του επικοινωνιακού μοντέλου*, Gutenberg, Αθήνα.

Νικολάου, Γ 2000, *Ένταξη και εκπαίδευση των αλλοδαπών μαθητών στο Δημοτικό Σχολείο. Από την ομοιογένεια στην πολυπολιτισμικότητα*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

Ντίνας, Κ, Παλαιολόγου, Ν, Χατζηπαναγιωτίδη, Α & Ντίνα, Μ 2017, *Γλωσσικό Υποστηρικτικό Υλικό*, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Εργαστήριο Γλώσσας και Προγραμμάτων Γλωσσικής Διδασκαλίας, Θεσσαλονίκη. url:<http://xenioszeus.uowm.gr/wp-content/uploads/2017/05/%CE%93%CE%BB%CF%89%CF%83%CF%83%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CC%81-%CE%A5%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B9%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CC%81-%CE%A5%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CC%81-%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BC%CE%B9%CC%81%CE%BF%CF%85-%CE%94%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B7%CC%81%CF%82-%CE%9C%CE%B1%CE%BA%CE%B5%CE%B4%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CC%81%CE%B1%CF%82.pdf>

Τολακίδου, Π 2018, 'Απόψεις Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για την παρουσία και τη σχολική επίδοση δίγλωσσων προσφύγων μαθητών/τριών και οι στρατηγικές που χρησιμοποιούν για τη διαχείριση της διγλωσσίας: μια ποιοτική έρευνα σε εκπαιδευτικούς του Ν. Θεσσαλονίκης', Μεταπτυχιακή Εργασία, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Θεσσαλονίκη. url: <https://ikee.lib.auth.gr/record/297490/files/GRI-2018-21389.pdf>

Τουρτούρας, Χ 2010, *Σχολική αποτυχία και αποκλεισμός. Η περίπτωση των παιδιών από την πρώην Σοβιετική Ένωση*, Πρώτη Έκδοση, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

Τσιάκαλος, Γ 2006, *Απέναντι στα Εργαστήρια του Ρατσισμού*, Α' Έκδοση, τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός, Αθήνα.

Τσιάκαλος, Γ 2011, *Οδηγός Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης*, Νέα Έκδοση, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

Φερδιανάκη, Β 2018, 'Η διδασκαλία νέων ελληνικών σε παιδιά πρόσφυγες: Οργάνωση, Πρακτικές και Διδακτικές Προσεγγίσεις', Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αθήνα.

url: <https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/file/lib/default/data/2812550/theFile>

Χατζηπαναγιωτίδη, Α, Αδαμίδης, Δ, Σεραφειμίδου, Α & Σουλτάνη, Α 2006, *Σειρά «Μαργαρίτα» 1, 2, 3, 4: Εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας*, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, Αθήνα.

Hymes, D 1972, 'On Communicative Competence', in J.B. Pride & J. Holmes (ed.), *Sociolinguistics- Selected Readings*, Penguin, Harmondsworth, pp. 269-293 (Part 2).